

ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

18 Οκτωβρίου 2017

ΤΕΥΧΟΣ ΠΡΩΤΟ

Αρ. Φύλλου 156

ΝΟΜΟΣ ΥΠ' ΑΡΙΘ. 4492

Διακίνηση και εμπορία νωπών και ευαλλοίωτων αγροτικών προϊόντων και άλλες διατάξεις.

**Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ
ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ**

Εκδίδομε τον ακόλουθο νόμο που ψήφισε η Βουλή:

**ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α΄
ΕΜΠΟΡΙΚΕΣ ΣΥΝΑΛΛΑΓΕΣ ΝΩΠΩΝ ΚΑΙ
ΕΥΑΛΛΟΙΩΤΩΝ ΑΓΡΟΤΙΚΩΝ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ –
ΚΑΘΥΣΤΕΡΗΣΕΙΣ ΠΛΗΡΩΜΩΝ**

**Άρθρο 1
Ορισμοί – Αρμόδια αρχή**

1. Για τους σκοπούς του παρόντος Κεφαλαίου ισχύουν οι ακόλουθοι ορισμοί:

α) «Παραγωγός»:

αα) το φυσικό ή νομικό πρόσωπο, το οποίο παράγει νωπά και ευαλλοίωτα εγχώρια αγροτικά προϊόντα και είναι εγγεγραμμένο στο Μητρώο Αγροτών και Αγροτικών Εκμεταλλεύσεων (Μ.Α.Α.Ε.) της παρ. 1 του άρθρου 1 του ν. 3874/2010 (Α΄ 151),

ββ) οι αγροτικοί συνεταιρισμοί που είναι εγγεγραμμένοι στο Εθνικό Μητρώο Αγροτικών Συνεταιρισμών και άλλων συλλογικών φορέων του άρθρου 19 του ν. 4384/2016 (Α΄ 78), καθώς και οι αναγνωρισμένες ομάδες και οργανώσεις παραγωγών και οι ενώσεις οργανώσεων παραγωγών, που διαθέτουν στην αγορά νωπά και ευαλλοίωτα εγχώρια αγροτικά προϊόντα των μελών τους,

γγ) οι μεταποιητικές επιχειρήσεις αγροτικών προϊόντων, οι οποίες επεξεργάζονται και διαθέτουν στην αγορά νωπά και ευαλλοίωτα εγχώρια αγροτικά προϊόντα που προμηθεύουν σε αυτές παραγωγοί.

β) «Εμπορος»:

αα) κάθε φυσικό ή νομικό πρόσωπο που αγοράζει, μεταποιεί ή διαμεσολαβεί στην αγορά, με σκοπό τη χονδρική ή τη λιανική πώληση νωπών και ευαλλοίωτων εγχώριων αγροτικών προϊόντων και έχει υποχρέωση εγγραφής στο Ενιαίο Μητρώο Εμπόρων Αγροτικών Προϊόντων, Εφοδίων και Εισροών του ν. 3955/2011 (Α΄ 89),

ββ) οι αγροτικοί συνεταιρισμοί που είναι εγγεγραμμένοι στο Εθνικό Μητρώο Αγροτικών Συνεταιρισμών και άλλων συλλογικών φορέων του άρθρου 19 του

ν. 4384/2016 (Α΄ 78), οι οποίοι διαθέτουν στην αγορά νωπά και ευαλλοίωτα εγχώρια αγροτικά προϊόντα μη μελών τους.

γ) «Εμπορική συναλλαγή»: κάθε συναλλαγή μεταξύ παραγωγών και εμπόρων, η οποία οδηγεί στην παράδοση νωπών και ευαλλοίωτων εγχώριων αγροτικών προϊόντων έναντι τιμήματος.

δ) «Οφειλόμενο ποσό»: το ποσό που πρέπει να καταβληθεί μέσα στην προθεσμία πληρωμής του άρθρου 2, συμπεριλαμβανομένων και των προβλεπόμενων από τη νομοθεσία φόρων, τελών και λοιπών επιβαρύνσεων που καθορίζονται στο τιμολόγιο, αφαιρούμενων των ποσών προκαταβολών, επιστροφών και εκπτώσεων επί του αναφερόμενου στο τιμολόγιο οφειλόμενου ποσού.

ε) «Νωπά και ευαλλοίωτα αγροτικά προϊόντα»: τα νωπά αγροτικά προϊόντα του Παραρτήματος Ι.

2. Αρμόδια αρχή για τον έλεγχο τήρησης και εφαρμογής των διατάξεων του παρόντος Κεφαλαίου είναι η Διεύθυνση Γεωτεχνικών Ελέγχων και Επιθεωρήσεων του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, στο εξής «αρμόδια αρχή».

**Άρθρο 2
Εμπορική συναλλαγή**

Έμπορος που προμηθεύεται νωπά και ευαλλοίωτα αγροτικά προϊόντα από παραγωγό ο οποίος εκδίδει τιμολόγιο, οφείλει να εξοφλεί το τιμολόγιο του παραγωγού μέσα σε εξήντα (60) ημέρες από την έκδοσή του. Κάθε συμφωνία μεταξύ των μερών, που είναι αντίθετη με τις διατάξεις του προηγούμενου εδαφίου, θεωρείται άκυρη.

**Άρθρο 3
Πληρωμή – οφειλόμενο ποσό - έλεγχοι**

1. Ο παραγωγός κοινοποιεί αμελλητί στην αρμόδια αρχή: α) ηλεκτρονικό αντίγραφο του τιμολογίου που έχει εκδώσει και αφορά νωπά και ευαλλοίωτα αγροτικά προϊόντα, β) ηλεκτρονικό αντίγραφο του σώματος της επιταγής, εφόσον η εξόφληση του οφειλόμενου ποσού πραγματοποιείται με έκδοση επιταγής και γ) ηλεκτρονικά αντίγραφα των παραστατικών που καθορίζουν την τελική αξία της συναλλαγής, σύμφωνα με την περίπτωση δ΄ της παραγράφου 1 του άρθρου 1. Ο παραγωγός δεν αποστέλλει στην αρμόδια αρχή τα ηλεκτρονικά στοιχεία της παρούσας παραγράφου, εφόσον το οφειλόμενο ποσό έχει εξοφληθεί με μετρητά, σύμφωνα με τα προ-

βλεπόμενα στην κείμενη νομοθεσία όρια συναλλαγών για την εξόφληση με μετρητά.

2. Η αρμόδια αρχή, σε συνεργασία με τη Διεύθυνση Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων και, κατά περίπτωση, με κάθε άλλη δημόσια αρχή, διενεργεί τους ελέγχους της παραγράφου 3 σχετικά με την τήρηση των διατάξεων του παρόντος Κεφαλαίου.

3. Η αρμόδια αρχή αποστέλλει τα ηλεκτρονικά στοιχεία που της έχουν αποσταλεί, σύμφωνα με την παράγραφο 1, στις αντίστοιχες τράπεζες για έλεγχο της καταβολής του τιμήματος σε τραπεζικό λογαριασμό ή εξόφλησης της επιταγής. Οι τράπεζες, μετά τον έλεγχο, διαβιβάζουν στην αρμόδια αρχή τη λίστα με τα τιμολόγια ή τις επιταγές που δεν έχουν εξοφληθεί. Για τις συναλλαγές, που αφορούν νωπά και ευαλλοίωτα αγροτικά προϊόντα δεν ισχύει το τραπεζικό απόρρητο ως προς τη διαπίστωση της εμπρόθεσμης καταβολής του οφειλόμενου ποσού.

4. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων ρυθμίζεται κάθε θέμα σχετικό με τη διαδικασία των ελέγχων, τη δαπάνη αυτών, τη διαδικασία ενημέρωσης της αρμόδιας αρχής, τη διαδικασία και τις τεχνικές προδιαγραφές για τη διαβίβαση και την ασφάλεια, καθώς και την επεξεργασία των στοιχείων των παραγράφων 1 και 3.

Άρθρο 4 Κυρώσεις

1. Αν ο έμπορος παραβεί τη διάταξη του άρθρου 2, του επιβάλλεται πρόστιμο ίσο με το τριάντα τοις εκατό (30%) της αξίας του τιμολογίου.

2. Αν ο παραγωγός δεν διαβιβάσει τα ηλεκτρονικά στοιχεία της παρ. 1 του άρθρου 3, του επιβάλλεται πρόστιμο ίσο με το πέντε τοις εκατό (5%) της αξίας του τιμολογίου.

3. Αν ο έμπορος υποπέσει στην παράβαση της παραγράφου 1 για τρίτη φορά, διαγράφεται για ένα (1) έτος από το Ενιαίο Μητρώο Εμπόρων Αγροτικών Προϊόντων, Εφοδίων και Εισροών του ν. 3955/2011 και δεν του επιτρέπεται η εμπορία νωπών και ευαλλοίωτων αγροτικών προϊόντων κατά το χρονικό διάστημα της διαγραφής του. Εφόσον διαπιστωθεί ότι ο έμπορος δεν είναι εγγεγραμμένος στο ανωτέρω Μητρώο, του επιβάλλεται και το πρόστιμο της περίπτωσης α' της παρ. 3 του άρθρου 6 του ν. 3955/2011.

4. Αν ο έμπορος συνεχίζει την εμπορία των νωπών και ευαλλοίωτων αγροτικών προϊόντων κατά το χρονικό διάστημα της διαγραφής του από το Ενιαίο Μητρώο Εμπόρων Αγροτικών Προϊόντων, Εφοδίων και Εισροών του ν. 3955/2011, σύμφωνα με την προηγούμενη παράγραφο, του επιβάλλεται διοικητικό πρόστιμο ύψους εκατό χιλιάδων (100.000) ευρώ.

5. Οι κυρώσεις των παραγράφων 1, 2 και 3 επιβάλλονται με απόφαση του Προϊσταμένου της αρμόδιας αρχής. Η κύρωση της παραγράφου 4 επιβάλλεται με απόφαση του Υπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, ύστερα από εισήγηση της αρμόδιας αρχής.

6. Τα πρόστιμα που επιβάλλονται βεβαιώνονται ως δημόσια έσοδα, εισπράττονται σύμφωνα με τις διατάξεις

του Κώδικα Είσπραξης Δημοσίων Εσόδων (Κ.Ε.Δ.Ε.) και αποτελούν έσοδα του Ταμείου Γεωργίας και Κτηνοτροφίας.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β' ΑΝΑΓΡΑΦΗ ΠΡΟΕΛΕΥΣΗΣ ΣΤΟ ΓΑΛΑ, ΣΤΑ ΓΑΛΑΚΤΟΚΟΜΙΚΑ ΠΡΟΪΟΝΤΑ ΚΑΙ ΣΤΟ ΚΡΕΑΣ

Άρθρο 5 Υποχρεωτική επισήμανση προέλευσης στο γάλα

1. Η επισήμανση της προέλευσης του γάλακτος και του γάλακτος ως συστατικού στα γαλακτοκομικά προϊόντα, προσσκευασμένα ή μη, που αναφέρονται στο Παράρτημα ΙΙ, είναι υποχρεωτική και περιλαμβάνει τις εξής ενδείξεις:

α) «χώρα αρμέγματος»: το όνομα της χώρας όπου έγινε το άρμεγμα,

β) «χώρα επεξεργασίας»: το όνομα της χώρας όπου έγινε η επεξεργασία του γάλακτος,

γ) «χώρα συσκευασίας»: το όνομα της χώρας όπου έγινε η συσκευασία του προϊόντος.

2. Αν το άρμεγμα, η επεξεργασία και η συσκευασία του γάλακτος και του γάλακτος ως συστατικού σε γαλακτοκομικά προϊόντα έχουν γίνει στην ίδια χώρα, η ένδειξη προέλευσης στο τελικό προϊόν μπορεί να αποδοθεί ενιαία ως «Προέλευση: Όνομα χώρας».

3. Αν το άρμεγμα, η επεξεργασία και η συσκευασία του γάλακτος και του γάλακτος ως συστατικού σε γαλακτοκομικά προϊόντα έχουν γίνει σε περισσότερα κράτη-μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης, η ένδειξη προέλευσης στο τελικό προϊόν μπορεί να αποδοθεί ενιαία ως «προέλευση Ε.Ε.».

4. Αν το άρμεγμα, η επεξεργασία και η συσκευασία του γάλακτος και του γάλακτος ως συστατικού σε γαλακτοκομικά προϊόντα έχουν γίνει σε περισσότερες χώρες εκτός Ευρωπαϊκής Ένωσης, η ένδειξη προέλευσης στο τελικό προϊόν μπορεί να αποδοθεί ενιαία ως «προέλευση εκτός Ε.Ε.».

5. Η αναγραφή των ενδείξεων των παραγράφων 1, 2, 3 και 4 γίνεται σύμφωνα με το άρθρο 13 του Κανονισμού (ΕΕ) 1169/2011 και με τρόπο ανεξίτηλο, τόσο για τα προσσκευασμένα όσο και για τα μη προσσκευασμένα τελικά προϊόντα στα σημεία λιανικής πώλησης.

Άρθρο 6 Έλεγχος - Κυρώσεις

1. Οι έλεγχοι των επιχειρήσεων για τη συμμόρφωση στις διατάξεις του άρθρου 5 διενεργούνται σύμφωνα με τις διατάξεις της υπ' αριθμ. 175180/2011 κοινής απόφασης των Υπουργών Οικονομικών, Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης και Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων (Β' 1721), της υπ' αριθμ. 1678/111284/2015 απόφασης του Αναπληρωτή Υπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων (Β' 2257) και της υπ' αριθμ. 15523/2006 κοινής απόφασης των Υπουργών Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης, Οικονομίας και Οικονομικών, Ανάπτυξης, Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης και Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων (Β' 1187).

2. Στους παραβάτες των διατάξεων του άρθρου 5 επιβάλλονται οι κυρώσεις που προβλέπονται στο σημείο 14 του τομέα τροφίμων της περίπτωσης β' της παρ. 2 του άρθρου 23 του ν. 4235/2014 (Α' 32).

Άρθρο 7

Ρήτρα αμοιβαίας αναγνώρισης

Τα τελικά προϊόντα που αναφέρονται στο Παράρτημα ΙΙ, τα οποία νομίμως παράγονται ή αποτελούν αντικείμενο εμπορίας σε άλλο κράτος-μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή σε τρίτη χώρα, δεν υπάγονται στις διατάξεις των άρθρων 5 και 6.

Άρθρο 8

Αξιολόγηση - Εξουσιοδοτική διάταξη

1. Η Διεύθυνση Αξιοποίησης και Τεχνολογίας Τροφίμων του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων αξιολογεί την αποτελεσματικότητα της εφαρμογής των διατάξεων των άρθρων 5 και 6 και πριν από την παρέλευση χρονικού διαστήματος τριάντα (30) μηνών από την έναρξη ισχύος του παρόντος υποβάλλει προτάσεις στον Υπουργό Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων.

2. Με απόφαση του Υπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων ρυθμίζονται ειδικότερα θέματα που αφορούν τον τρόπο αναγραφής των ενδείξεων του άρθρου 5.

Άρθρο 9

Υποχρεωτική επισήμανση καταγωγής - προέλευσης στο κρέας

Οι επιχειρήσεις, όπως τα κρεοπωλεία και τα καταστήματα λιανικής πώλησης που έχουν τμήμα κρεοπωλείου, οι οποίες απασχολούνται με τη λιανική πώληση προσσκευασμένου ή μη νωπού κρέατος, διατηρημένου με απλή ψύξη και κατεψυγμένου κρέατος βοοειδών, χοιροειδών, αιγοπροβάτων και πουλερικών, καθώς και κιμά, σπλάχνων και λοιπών βρώσιμων μερών του κρέατος, πέραν των άλλων υποχρεώσεών τους σχετικά με την επισήμανση καταγωγής - προέλευσης στο κρέας, όπως αυτές κάθε φορά προβλέπονται στην ενωσιακή και εθνική νομοθεσία, υποχρεούνται να:

α) Αναγράφουν το είδος κρέατος, τη χώρα καταγωγής ή τις χώρες εκτροφής, όπου η πρώτη χώρα εκτροφής νοείται η χώρα γέννησης και η τελευταία χώρα εκτροφής νοείται η χώρα σφαγής, στα παραστατικά που εκδίδονται από το φορολογικό ηλεκτρονικό μηχανισμό που χρησιμοποιούν, όπως ταμειακές μηχανές, φορολογικοί εκτυπωτές, Αυτόνομη Δημοσιονομική Μονάδα Επεξεργασίας - ΑΔΗΜΕ, Ειδική Ασφαλής Φορολογική Διάταξη Σήμανσης Στοιχείων - ΕΑΦΔΔΣ, ολογράφως ή με συντομογραφία, καθώς και το βάρος των πωλούμενων ποσοτήτων. Ο όρος «καταγωγή» χρησιμοποιείται μόνο για το κρέας που λαμβάνεται από ζώα τα οποία έχουν γεννηθεί, εκτραφεί και σφαγεί και, ως εκ τούτου, παραχθεί εξ ολοκλήρου, σε ένα μόνο κράτος - μέλος ή τρίτη χώρα. Στην ειδική περίπτωση του κρέατος βοοειδών «ελληνικής εκτροφής άνω των 5 μηνών» μπορεί να αναγραφεί αντί των χωρών εκτροφής η ένδειξη «ελληνικής εκτροφής άνω των 5 μηνών».

β) Θέτουν υπόψη των αρμόδιων ελεγκτικών αρχών τη μηνιαία εκτύπωση δελτίου αναφοράς «Ζ» ειδών κατά περίπτωση από το φορολογικό ηλεκτρονικό μηχανισμό που χρησιμοποιούν, καθώς και την εκτύπωση δελτίου αναφοράς «Χ» ειδών κατά περίπτωση. Η εκτύπωση της αναφοράς «Ζ» ειδών πριν από το τέλος του μήνα επιτρέπεται εφόσον η επιχείρηση προβεί προηγουμένως σε εκτύπωση των προ του μηδενισμού κινήσεων που δεν αποτυπώνονται σε προηγούμενη εκτύπωση (έκδοση δελτίου αναφοράς ειδών «Χ» από την έκδοση του προηγούμενου δελτίου αναφοράς «Ζ»).

γ) Προγραμματίσουν, στην περίπτωση ταμειακών μηχανών, τα είδη στην ταμειακή μηχανή και ο χειριστής να εισάγει σε κάθε πώληση το ακριβές βάρος κάθε πωλούμενου προϊόντος. Αν η εν λόγω ταμειακή μηχανή δεν αναγνωρίζει ζυγιζόμενα είδη, ο χειριστής υποχρεούται να εισάγει σε κάθε πώληση το ακριβές βάρος για το κάθε πωλούμενο είδος στον αντίστοιχο κωδικό είδους. Σε όσες επιχειρήσεις υπάρχει εφαρμογή εμπορικής διαχείρισης που καθοδηγεί το φορολογικό ηλεκτρονικό μηχανισμό, οι αρμόδιες ελεγκτικές αρχές μπορεί να αναζητούν πληροφορίες κατά τη διεξαγωγή του επιτόπιου ελέγχου από αυτή.

δ) Διατηρούν για τρία (3) έτη από την ημερομηνία πώλησης του κρέατος τη μηνιαία εκτύπωση αναφοράς «Ζ» ειδών που προκύπτει από το φορολογικό ηλεκτρονικό μηχανισμό που χρησιμοποιούν. Για την τήρηση των υποχρεώσεων του παρόντος άρθρου πραγματοποιούνται οι έλεγχοι και επιβάλλονται οι κυρώσεις που προβλέπονται για την εφαρμογή των Κανονισμών (ΕΚ) 178/2002, (ΕΚ) 882/2004, (ΕΕ) 931/2011 και (ΕΕ) 1337/2013.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ'

ΛΟΙΠΕΣ ΡΥΘΜΙΣΕΙΣ

Άρθρο 10

Τροποποίηση διατάξεων του ν.δ. 420/1970

1. Το άρθρο 35 του ν.δ. 420/1970 (Α' 27) αντικαθίσταται ως εξής:

«1. Η εκμετάλλευση των ιχθυοτρόφων υδάτων (δημοσίων φυσικών ιχθυοτροφείων, ιχθυοτρόφων λιμνών, θαλάσσιων παραλιακών χώρων και ποταμών) γίνεται με τις διατάξεις του παρόντος Τμήματος (Άρθρα 35 έως 64), με σκοπό τη βιώσιμη και αειφόρο αλιευτική εκμετάλλευση και την καλύτερη αξιοποίηση των αλιευτικών προϊόντων, με γνώμονα τη διασφάλιση της οικολογικής τους ισορροπίας και τη διατήρηση της βιοποικιλότητας.

2. Η εκμίσθωση των ιχθυοτρόφων υδάτων διενεργείται:

α) Με εκμίσθωση, σύμφωνα με τις προϋποθέσεις του Κεφαλαίου Γ' του παρόντος Τμήματος (Άρθρα 50 έως 59) και του Κεφαλαίου Β' (Άρθρα 45 και 46), σε αλιευτικούς συνεταιρισμούς που λειτουργούν και τηρούν τις προϋποθέσεις του ν. 4384/2016.

β) Με εκμίσθωση με δημοπρασία σύμφωνα με τις διατάξεις του Κεφαλαίου Β' (Άρθρα 38 έως 49).

γ) Με απευθείας εκμετάλλευση από το Δημόσιο σύμφωνα με τις διατάξεις του Κεφαλαίου Δ' (Άρθρα 60 έως 61).

δ) και με τις ειδικές περιπτώσεις των διατάξεων του Κεφαλαίου Ε' (Άρθρα 62 έως 64).

3. Για την εκμίσθωση ακολουθείται η εξής διαδικασία:

i. Ο διενεργών τη μίσθωση καταρτίζει ξεχωριστά λίστες των ενδιαφερομένων για κάθε μία από τις περιπτώσεις α', β' και δ' της παραγράφου 2.

ii. Ο διενεργών τη μίσθωση επιλέγει τον μισθωτή αρχίζοντας από τη λίστα α' και όταν αυτή εξαντληθεί συνεχίζει με τους υποψηφίους της β' και όταν αυτή εξαντληθεί με τους υποψηφίους της λίστας δ'.

iii. Σε περίπτωση που δεν τελεσφορήσει η ως άνω διαδικασία, για το σύνολο των ανωτέρω υποψηφίων, η εκμετάλλευση των ιχθυοτρόφων υδάτων της παραγράφου 1 γίνεται σύμφωνα με την περίπτωση γ'.

4. Οι αρμόδιες υπηρεσίες των Περιφερειών κατά το άρθρο 186 του ν. 3852/2010, καθώς και οι οργανισμοί τοπικής αυτοδιοίκησης, στους οποίους έχει γίνει παραχώρηση κατά χρήση λιμνοθαλάσσιων εκτάσεων κυριότητας Δημοσίου, μπορούν να τις εκμισθώνουν σύμφωνα με τις διατάξεις του Τμήματος Β' (Άρθρα 35 έως 64).

5. Στα, κατά την παράγραφο 1, μισθωμένα ιχθυοτρόφα ύδατα δύναται να παρέχονται υπηρεσίες «αλιευτικού τουρισμού», κατά τα οριζόμενα στο ν. 4070/2012 (Α' 82) όπως αυτός τροποποιήθηκε με το άρθρο 40 του ν. 4179/2013 (Α' 175) και ισχύει, και δράσεις οικοτεχνίας σύμφωνα με το ν. 4235/2014 (Α' 32).

6. Οι υπηρεσίες αλιείας της οικείας Περιφέρειας, ανεξαρτήτως του φορέα που διενεργεί τη μίσθωση και για το σύνολο των μισθώσεων με τις διαδικασίες του άρθρου 35, συντάσσουν, εντός έξι (6) μηνών από την έναρξη ισχύος της παρούσας διάταξης, έκθεση αξιολόγησης του μισθίου, η οποία θα ανανεώνεται κάθε τρία (3) χρόνια. Στις εκθέσεις αυτές τεκμηριώνεται το μέσο και το ελάχιστο εκτιμώμενο επίπεδο ποσότητας και αξίας παραγωγής, ο ελάχιστος αριθμός των θέσεων εργασίας και προσδιορίζονται οι αναγκαίες παρεμβάσεις τόσο της βελτίωσης των δημοσίων υποδομών όσο και της περιβαλλοντικής προστασίας ή/και αποκατάστασης του μισθίου, σύμφωνα με τις προτάσεις του φορέα διαχείρισης στις προστατευόμενες περιοχές και όπου αυτός υφίσταται.

Στην τεκμηρίωση λαμβάνεται υπόψη η έκταση του μισθωμένου χώρου, τα συγκριτικά στοιχεία προηγούμενων ετών εκμετάλλευσης, τα αποτελέσματα της εκμετάλλευσης άλλων ομοειδών μισθίων της Περιφέρειας, οι επιπτώσεις από έκτακτες συνθήκες. Τα δεδομένα της έκθεσης αυτής, σε συνδυασμό με αυτά των ετήσιων εκθέσεων του άρθρου 53 του παρόντος, λαμβάνονται υπόψη, κατά τη διαδικασία των μισθώσεων και των όρων που τίθενται σε αυτές, σύμφωνα με το άρθρο 35, καθώς και στην εφαρμογή των διατάξεων του άρθρου 45 του παρόντος.

7. Οι υπηρεσίες Αλιείας που έχουν την αρμοδιότητα διαχείρισης των δημοσίων ιχθυοτροφείων, εντός έξι (6) μηνών από την έναρξη ισχύος της παρούσας διάταξης, μπορούν να προβούν σε διαδικασία μίσθωσης των δημοσίων ιχθυοτροφείων που βρίσκονται εκτός εκμετάλλευσης.

8. Το σύνολο των υφιστάμενων, μέχρι τη δημοσίευση του παρόντος, εγκαταστάσεων και κτιριακών υποδομών των Δημοσίων Ιχθυοτροφείων, που είναι απαραίτητα για

την ιχθυοτροφική τους εκμετάλλευση, και ανεγέρθηκαν από το ελληνικό Δημόσιο, ή τους οργανισμούς τοπικής αυτοδιοίκησης, θεωρούνται ότι ανεγέρθηκαν νόμιμα, κατόπιν έκδοσης για το σκοπό αυτόν διαπιστωτικής πράξης της αρμόδιας Πολεοδομικής Υπηρεσίας. Η Πολεοδομική Υπηρεσία εκδίδει την ανωτέρω διαπιστωτική πράξη με την υποβολή σε αυτήν τεχνικής έκθεσης, με δαπάνες του μισθωτή, συνοδευόμενης από τοπογραφική αποτύπωση των προς τη νομιμοποίηση εγκαταστάσεων. Προϋπόθεση για την έκδοση της σχετικής πράξης είναι η σύμφωνη γνώμη της αρμόδιας Υπηρεσίας Αλιείας, καθώς και, σε περίπτωση που οι υποδομές αυτές βρίσκονται εντός Εθνικών Πάρκων, η σύμφωνη γνώμη του Φορέα Διαχείρισης.».

2. Η παρ. 4 του άρθρου 38 του ν.δ. 420/1970 αντικαθίσταται ως εξής:

«4. Στην εκμίσθωση μέσω δημοπρασίας των προηγούμενων παραγράφων ακολουθείται η εξής διαδικασία:

α. Συγκροτούνται δυο λίστες από τον διενεργούντα τη μίσθωση. Η πρώτη αποτελείται από τους ενδιαφερόμενους αλιευτικούς συνεταιρισμούς και η δεύτερη από ενδιαφερόμενους ιδιώτες.

β. Ο διενεργών τη δημοπρασία, επιλέγει από την πρώτη λίστα τον πλειοδότη και εφόσον εξαντληθούν οι ενδιαφερόμενοι από την πρώτη λίστα προχωρεί στην επιλογή πλειοδότη από τη δεύτερη λίστα.».

3. Μετά την παρ. 4 του άρθρου 38 του ν.δ. 420/1970 προστίθεται παράγραφος 5 ως εξής:

«5. Για τις διαδικασίες μίσθωσης του Κεφαλαίου Β' του παρόντος Τμήματος εφαρμόζονται και τα άρθρα 53 και 54.»

4. Το άρθρο 45 του ν.δ. 420/1970 αντικαθίσταται ως εξής:

«Οι συμβατικές δόσεις των μισθωμάτων των δημοσίων ιχθυοτροφείων, θυννείων, λιμνών, ποταμών, αυξομειώνονται σε ποσοστό που αντιστοιχεί στη μεταβολή της αξίας της παραγωγής εάν αυτή παρουσιάζει αύξηση ή μείωση τουλάχιστον κατά είκοσι τοις εκατό (20%), συγκριτικά με την υπολογιζόμενη αξία συνολικής παραγωγής του συγκεκριμένου αλιευτικού έτους, με βάση τις τιμές χονδρικής πώλησης, όπως αυτές έχουν καταχωρηθεί στο «Πρακτικό Καταχώρησης Μέσων Τιμών Χονδρικής Πώλησης», που υπογράφεται μαζί με τη σύμβαση μίσθωσης και δύναται να επικαιροποιείται ανά έτος.».

5. Το άρθρο 46 του ν.δ. 420/1970 (Α' 27) αντικαθίσταται ως εξής:

«Η στο άρθρο 45 αυξομείωση των μισθωμάτων γίνεται με απόφαση του διενεργούντα την εκμίσθωση, μετά από εισήγηση της αρμόδιας Υπηρεσίας Αλιείας της Περιφέρειας και εφαρμόζεται στο χρονικό διάστημα που γίνεται από τη σύμβαση απαιτητή η επόμενη δόση του μισθώματος ή, αν αφορά την τελευταία δόση, η εφαρμογή γίνεται μέχρι τη λήξη της σύμβασης. Σε περίπτωση που διαπιστωθεί εσκεμμένη μείωση της τιμής των αλιευμάτων ο μισθωτής υπόκειται στις κυρώσεις της κείμενης νομοθεσίας.».

6. Το άρθρο 48 του ν.δ. 420/1970 αντικαθίσταται ως εξής:

«Ο πλειοδότης υποχρεούται να προσκομίσει εγγυητική επιστολή καλής εκτέλεσης των όρων της σύμβασης,

από αναγνωρισμένο πιστωτικό ίδρυμα. Η εγγύηση καλής εκτέλεσης της σύμβασης σε περίπτωση δημοπρασίας ισούται με το ποσό του ετησίου μισθώματος και αναπροσαρμόζεται αναλόγως.»

7. Το άρθρο 50 του ν.δ. 420/1970 (Α' 27) «Αλιευτικός Κώδικας», όπως ισχύει, αντικαθίσταται ως εξής:

«1. Οι ΟΤΑ δύνανται να εκμισθώνουν τα ιχθυοτρόφα ύδατα χωρίς δημοπρασία, σε αλιευτικούς συνεταιρισμούς της διοικητικής τους περιφέρειας, με απευθείας ανάθεση.

2. Η χρονική διάρκεια της μίσθωσης είναι πέντε (5) έτη.

3. Η μίσθωση μπορεί να έχει διάρκεια μέχρι δέκα (10) έτη, εφόσον ο μισθωτής έχει εντάξει το μίσθιο σε συγχρηματοδοτούμενο πρόγραμμα. Η αναμίσθωση στον ίδιο Αλιευτικό Συνεταιρισμό μπορεί να επαναλαμβάνεται, εφόσον καλύπτονται οι όροι της παραγράφου 4 του παρόντος άρθρου και αυτός πληροί τις προϋποθέσεις του ν. 4384/2016. Μετά τη, με οποιονδήποτε τρόπο, λύση της μίσθωσης, οι ΟΤΑ μπορούν εκ νέου να μισθώσουν τα ιχθυοτρόφα ύδατα σύμφωνα με το άρθρο 35 του παρόντος.

4. Η αναμίσθωση σε αλιευτικό συνεταιρισμό έχει χρονική διάρκεια δέκα (10) έτη και γίνεται εφόσον ο μισθωτής αλιευτικός συνεταιρισμός διατηρεί επιτυχημένη εκμετάλλευση. Ως επιτυχημένη εκμετάλλευση ορίζεται η επίτευξη των στόχων της μίσθωσης, όπως προσδιορίζονται στις εκθέσεις της παραγράφου 5 του άρθρου 35 και διαπιστώνεται κατά τη διάρκεια της μίσθωσης με τη διαδικασία του άρθρου 53 του παρόντος.

Η αίτηση αναμίσθωσης υποβάλλεται από τον ενδιαφερόμενο μισθωτή τουλάχιστον, τέσσερις (4) μήνες πριν τη λήξη της μίσθωσης και όχι προ του τελευταίου έτους της και συνοδεύεται από τεχνική έκθεση τεκμηρίωσης της επιτυχίας της εκμετάλλευσης.

Οι χρονικοί περιορισμοί που τίθενται στο παρόν άρθρο δεν ισχύουν για τις περιπτώσεις που απαιτείται αναμίσθωση για ένταξη σε επενδυτικά προγράμματα, διατηρούμενων των προϋποθέσεων διαπίστωσης της επιτυχημένης εκμετάλλευσης που τίθενται στο παρόν.»

8. Οι παράγραφοι 1, 2 και 3 του άρθρου 51 του ν.δ. 420/1970, όπως ισχύει, αντικαθίστανται ως εξής:

«1. Το ετήσιο μίσθωμα για την εκμίσθωση δημόσιων ιχθυοτρόφων υδάτων σε αλιευτικούς συνεταιρισμούς με τη διαδικασία της απευθείας μίσθωσης συνίσταται σε ποσοστό δέκα τοις εκατό (10%) επί της αξίας των αλιευμάτων του μισθωμένου ιχθυοτρόφου ύδατος που αλιεύονται από τον μισθωτή αλιευτικό συνεταιρισμό. Η αξία της παραγωγής του μισθίου που διατίθεται δωρεάν με ελεύθερη βούληση και ευθύνη του μισθωτή και σε συνεννόηση με τον εκμισθωτή σε ευαγή ιδρύματα ή σε δράσεις κοινωνικής αλληλεγγύης δεν υπόκειται σε φορολόγηση ή σε αποδόσεις υπέρ του εκμισθωτή και του μισθίου που αναφέρονται στο παρόν άρθρο. Το μίσθωμα αποδίδεται σε δύο (2) εξαμηνιαίες δόσεις στον κωδικό εσόδων 2222 «μισθώματα Ιχθυοτροφείων». Η πρώτη δόση καταβάλλεται εντός του Οκτωβρίου και η δεύτερη εντός του Μαρτίου, για κάθε ιχθυοτροφικό έτος της μίσθωσης.

Οι εγγυητικές επιστολές καλής εκτέλεσης των συμβάσεων τις οποίες υποχρεούνται να προσκομίσει ο μισθωτής σε περίπτωση απευθείας ανάθεσης, αντιστοιχούν σε

χρηματικό ποσόν ίσο με το 20% της ελάχιστης αξίας του μισθώματος που προκύπτει από την έκθεση της παραγράφου 5 του άρθρου 35 του παρόντος. Οι υφιστάμενες ανωτέρω εγγυήσεις κατά την υπογραφή της παρούσας προσαρμόζονται κατά τα ανωτέρω. Σε περίπτωση έκπτωσης μισθωτή ή λήξης της σύμβασης μίσθωσης, αν υπάρχουν χρέη από μισθώματα, η εγγυητική επιστολή καταπίπτει υπέρ του Δημοσίου. Οφειλόμενα ποσά τα οποία υπερβαίνουν το ποσό της εγγυητικής επιστολής βεβαιώνονται και εισπράττονται σύμφωνα με τον Κώδικα Είσπραξης Δημοσίων Εσόδων.

2. Σε ιχθυοτρόφα ύδατα, όπου επιτρέπεται η δραστηριότητα των ελευθέρων επαγγελματιών αλιέων, αυτοί αποδίδουν στον μισθωτή, ανεξαρτήτως του τρόπου μίσθωσης, ως δικαίωμα αλιείας το δέκα τοις εκατό (10%) της αλιευόμενης αξίας της καθημερινής αλιευτικής παραγωγής τους. Αν ο μισθωτής είναι αλιευτικός συνεταιρισμός από αυτό το «δικαίωμα αλιείας» αποδίδει το δέκα τοις εκατό (10%).

3. Στις συμβάσεις μίσθωσης ορίζεται ελάχιστο μίσθωμα όπως προκύπτει από την εκτιμώμενη κατώτατη ποσότητα αλιευμάτων και αξία αυτής, καθώς και ελάχιστος αριθμός απασχολούμενων, σύμφωνα με την τεκμηρίωση της έκθεσης της παραγράφου 5 του άρθρου 35 του παρόντος. Το ελάχιστο εκτιμώμενο μίσθωμα μπορεί να αναθεωρείται σύμφωνα με τις προβλέψεις της παραγράφου 5 του άρθρου 35 του παρόντος μετά από τεκμηριωμένη εισήγηση της επιτροπής του άρθρου 53 του παρόντος, εφόσον πιστοποιηθεί ότι συνέτρεξαν κλιματολογικές ή περιβαλλοντικές κρίσεις μεγάλης κλίμακας και εξαιτίας αυτών η παραγωγή μειώθηκε πέραν της ελαχίστης.»

9. Το άρθρο 53 του ν.δ. 420/1970 αντικαθίσταται ως εξής:

«Συστήνεται Επιτροπή Ελέγχου Μισθωμένων Ιχθυοτρόφων Υδάτων της οικείας Περιφερειακής Ενότητας, η οποία συγκροτείται με απόφαση του Περιφερειάρχη και απαρτίζεται από έναν ιχθυολόγο της υπηρεσίας Αλιείας της Περιφέρειας, από έναν ιχθυολόγο της υπηρεσίας Αλιείας της αρμόδιας Περιφερειακής Ενότητας, ως Πρόεδρο της Επιτροπής και έναν Οικονομικό Υπάλληλο της Περιφέρειας, με τους αναπληρωτές τους. Σε περίπτωση που δεν υφίστανται οι σχετικές ειδικότητες, ορίζεται ως μέλος της επιτροπής υπάλληλος παρεμφερούς ειδικότητας.

Στα ιχθυοτρόφα ύδατα που ανήκουν κατά κυριότητα στο Δημόσιο και βρίσκονται σε καθεστώς μίσθωσης, ανεξαρτήτως του φορέα του διενεργούντα τη μίσθωση, διεξάγεται έλεγχος κάθε αλιευτικό έτος, που λήγει την τελευταία ημέρα του μηνός Φεβρουαρίου, για τα αποτελέσματα της εκμετάλλευσής τους, λαμβάνοντας υπόψη τις εκτιμήσεις της έκθεσης αξιολόγησης της παραγράφου 5 του άρθρου 35 του παρόντος. Ο έλεγχος διενεργείται από την Επιτροπή Ελέγχου Μισθωμένων Ιχθυοτρόφων Υδάτων της οικείας Περιφερειακής Ενότητας.

Η ετήσια έκθεση υποβάλλεται το αργότερο έως το τέλος Μαΐου του τρέχοντος έτους στο φορέα που διενεργεί τη μίσθωση, στη Γενική Διεύθυνση Αλιείας του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, κοινοποιείται στον μισθωτή και αναρτάται κατά τα οριζόμενα στο ν. 3861/2010.»

10. Το άρθρο 54 του ν.δ. 420/1970 αντικαθίσταται ως εξής:

«Οι δαπάνες εκμετάλλευσης και συντήρησης του ιχθυοτροφείου βαρύνουν τον μισθωτή. Τα έως την έναρξη ισχύος της παρούσας διάταξης κατατεθειμένα ή οφειλόμενα ποσά στο λογαριασμό βελτιωτικών έργων, μπορούν να χρησιμοποιηθούν έως την εξάντλησή τους ως ίδια συμμετοχή σε επενδυτικά προγράμματα του μισθωτή αποκλειστικά για την κατασκευή μόνιμων έργων και εξοπλισμού κυριότητας του Δημοσίου, καθώς και για την πληρωμή έργων αποκατάστασης του ιχθυοτροφείου, ύστερα από ακραία καιρικά και περιβαλλοντικά φαινόμενα.».

11. Εντός έξι (6) μηνών από την έναρξη ισχύος του νόμου, οι υφιστάμενες συμβάσεις μίσθωσης μεταξύ ΟΤΑ και αλιευτικών συνεταιρισμών, τροποποιούνται σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος άρθρου.

Άρθρο 11

Τροποποίηση διατάξεων του ν. 3955/2011

1. Όπου στο ν. 3955/2011 αναφέρεται η Διεύθυνση Αγροτικής Πολιτικής και Τεκμηρίωσης του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, νοείται εφεξής η Διεύθυνση Γεωτεχνικών Ελέγχων και Επιθεωρήσεων του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων.

2. Η περίπτωση β' της παρ. 2 του άρθρου 4 του ν. 3955/2011, όπως το άρθρο αυτό αντικαταστάθηκε με την παρ. 4 του άρθρου 50 του ν. 4235/2014 (Α' 32), αντικαθίσταται ως εξής:

«β) Η ηλεκτρονική υποβολή της αίτησης - υπεύθυνης δήλωσης γίνεται σύμφωνα με την παράγραφο 2 του άρθρου 2 και την παρ. 1 του άρθρου 3 του π.δ. 150/2001 (Α' 125).».

Άρθρο 12

Τροποποίηση διατάξεων του ν. 2637/1998

Οι παράγραφοι 1, 2 και 3 του άρθρου 19 του ν. 2637/1998 (Α' 200), όπως το άρθρο αυτό έχει τροποποιηθεί με την παρ. 3 του άρθρου 4 του ν. 2732/1999 (Α' 154), αντικαθίστανται ως εξής:

«1. Το Διοικητικό Συμβούλιο είναι εννεαμελές (9) και αποτελείται από:

- α) τον Πρόεδρο,
- β) δύο (2) Αντιπροέδρους,
- γ) έναν (1) Γενικό Διευθυντή,

οι οποίοι επιλέγονται από τον Υπουργό Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων μεταξύ επιστημόνων, με γνώσεις ή εμπειρία στο αντικείμενο,

δ) έναν (1) εκπρόσωπο του Υπουργείου Οικονομικών που προτείνεται, μαζί με τον αναπληρωτή του, από τον Υπουργό Οικονομικών,

ε) δύο (2) εκπροσώπους του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων που επιλέγονται μαζί με τους αναπληρωτές τους, από τον Υπουργό Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων,

στ) έναν εκπρόσωπο (1) του Γεωτεχνικού Επιμελητηρίου Ελλάδας, που προτείνεται, μαζί με τον αναπληρωτή του, από το φορέα αυτόν,

ζ) έναν (1) εκπρόσωπο των εργαζομένων στον Ο.Π.Ε.Κ.Ε.Π.Ε., που εκλέγεται, μαζί με τον αναπληρωτή του, από τη γενική συνέλευση των εργαζομένων.

2. Τα μέλη του Δ.Σ. ορίζονται με τριετή θητεία, η οποία μπορεί να ανανεώνεται για άλλη μία τριετία.

3. Τα μέλη του Δ.Σ. με τους αναπληρωτές τους ορίζονται με απόφαση του Υπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, που δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Αν οι φορείς των περιπτώσεων στ' και ζ' της παραγράφου 1 δεν προτείνουν τους εκπροσώπους τους μέσα στην προθεσμία που τάσσει ο Υπουργός Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων με έγγραφό του, το Δ.Σ. συγκροτείται νομίμως και λειτουργεί χωρίς τη συμμετοχή των εκπροσώπων των φορέων αυτών.

Το Δ.Σ. έχει απαρτία όταν είναι παρόντα τουλάχιστον πέντε (5) από τα μέλη του, στα οποία συμπεριλαμβάνεται ο πρόεδρος ή ένας (1) από τους αντιπροέδρους.

Το Δ.Σ. συγκαλείται με έγγραφη πρόσκληση του προέδρου του, τακτικά, μια φορά τον μήνα και, εκτάκτως, όταν κρίνεται απαραίτητο από τον Πρόεδρο ή όταν ζητηθεί εγγράφως τουλάχιστον από πέντε (5) μέλη του Δ.Σ..»

Άρθρο 13

Τροποποίηση διατάξεων του ν. 4384/2016

1. Το τελευταίο εδάφιο της παρ. 12 του άρθρου 27 του ν. 4384/2016, αντικαθίσταται ως εξής:

«Ο Οργανισμός Διαχείρισης Ακινήτων Γαιών και Εξοπλισμών (ΟΔΙΑΓΕ) του άρθρου 41 διαθέτει το υπόλοιπο του ενεργητικού που απομένει σε άλλον ΑΣ ή για την υποστήριξη δραστηριοτήτων που συμβάλλουν στην ανάπτυξη της αγροτικής οικονομίας.».

2. Μετά το άρθρο 31 του ν. 4384/2016 προστίθεται άρθρο 31α ως εξής:

«Άρθρο 31α

Ομοσπονδίες και Συνομοσπονδία Αγροτικών Συνεταιρισμών

1. Αγροτικοί Συνεταιρισμοί που αποτελούν τουλάχιστον ποσοστό 51% του συνολικού αριθμού των Αγροτικών Συνεταιρισμών που έχουν την έδρα τους στην ίδια Περιφέρεια και είναι εγγεγραμμένοι στο μητρώο του άρθρου 19 μπορούν να συνιστούν Ομοσπονδία Αγροτικών Συνεταιρισμών, (Ο.Α.Σ.). Σε μία Ο.Α.Σ. μπορεί να συμμετέχουν και ΚΑΣ του άρθρου 31, που έχουν την έδρα της στην ίδια Περιφέρεια.

2. Η Ο.Α.Σ. εκπροσωπεί τα μέλη της ενώπιον κάθε Αρχής και μεριμνά για την ανάπτυξη των συνεταιρισμών, την ενθάρρυνση των συνεταιριστικών συνεργασιών και την προώθηση των συνεταιριστικών αρχών και της συνεταιριστικής εκπαίδευσης σε συνεργασία με το Ταμείο Αγροτικής Συνεταιριστικής Εκπαίδευσης και Κατάρτισης του άρθρου 39.

3. Η γενική συνέλευση της Ο.Α.Σ. συγκροτείται από τους αντιπροσώπους των μελών της, που εκλέγονται σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στα καταστατικά των ομοσπονδιών τους.

4. Ομοσπονδίες Αγροτικών Συνεταιρισμών που αποτελούν τουλάχιστον ποσοστό 51% του συνολικού αριθμού

των Ο.Α.Σ. μπορούν να συνιστούν την Συνομοσπονδία Αγροτικών Συνεταιρισμών Ελλάδας, (Σ.Α.Σ.Ε.), η οποία αποτελεί το ανώτατο όργανο επαγγελματικής εκπροσώπησης των Ο.Α.Σ. και ΚΕΑΣ του άρθρου 31. Στην Σ.Α.Σ.Ε. μπορεί να συμμετέχουν και ΚΕΑΣ.

5. Η Σ.Α.Σ.Ε εκπροσωπεί τα μέλη της στο εσωτερικό και το εξωτερικό και φροντίζει για την τήρηση των διεθνών συνεταιριστικών αρχών και αξιών από τα μέλη της. Ασκήι κάθε δραστηριότητα για την προαγωγή των συμφερόντων των μελών της, διαδίδει με κάθε πρόσφορο μέσο την ιδέα του συνεργατισμού και παρέχει κάθε βοήθεια στα μέλη της για την επίτευξη των σκοπών και των δραστηριοτήτων της.

6. Η γενική συνέλευση της Σ.Α.Σ.Ε συγκροτείται από τους αντιπροσώπους των Ο.Α.Σ. και ΚΕΑΣ, οι οποίοι εκλέγονται σύμφωνα με το καταστατικό της Σ.Α.Σ.Ε..

7. Τα καταστατικά των Ο.Α.Σ. και της Σ.Α.Σ.Ε. εγκρίνονται από τα Ειρηνοδικεία της έδρας τους. Οι ανωτέρω οργανώσεις καταθέτουν στην αρμόδια αρχή του άρθρου 18 το εγκεκριμένο καταστατικό τους. Τα καταστατικά των Ο.Α.Σ. και της Σ.Α.Σ.Ε. καθορίζουν τα θέματα που διέπουν τη λειτουργία τους, σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος άρθρου, με την επιφύλαξη του επόμενου εδαφίου. Θέματα σχετικά με της αρχαιρεσίες, τη σύγκληση, τη λειτουργία και τις αρμοδιότητες της γενικής συνέλευσης και του διοικητικού συμβουλίου των Ο.Α.Σ. και της Σ.Α.Σ.Ε., διέπονται από τις διατάξεις του παρόντος νόμου περί ΑΣ. Οι Ο.Α.Σ. και η Σ.Α.Σ.Ε. δεν ασκούν εμπορικές δραστηριότητες.».

3.α) Οι Αγροτικές Εταιρικές Συμπράξεις (ΑΕΣ) του άρθρου 33 του ν. 4384/2016 (Α' 78) και του άρθρου 6 του ν. 4015/2011 (Α' 210) που είναι εγγεγραμμένες στο Μητρώο του άρθρου 19 του ν. 4384/2016, μπορούν να μετατρέπονται σε αγροτικούς συνεταιρισμούς (ΑΣ) του ν. 4384/2016 με συγχώνευση των Αγροτικών Συνεταιρισμών μετόχων τους. Όσες ΑΕΣ δεν έχουν εφαρμόσει τις διατάξεις του άρθρου 33 του ν. 4384/2016 κατά την έναρξη ισχύος της παρούσας διάταξης λύονται αυτοδικαίως. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομίας και Ανάπτυξης και Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, μετά από εισήγηση της αρμόδιας αρχής του άρθρου 18 του ν. 4384/2016, διαπιστώνεται η λύση. Με την ίδια απόφαση ρυθμίζονται ειδικότερα θέματα σχετικά με το διορισμό εκκαθαριστών και τη διαδικασία της εκκαθάρισης των ΑΕΣ, των οποίων διαπιστώνεται η λύση. Η διάταξη αφορά στις ΑΕΣ που έχουν προέλθει από τη μετατροπή τους από ΕΑΣ.

β) Για τη μετατροπή των Αγροτικών Εταιρικών Συμπράξεων σε Αγροτικούς Συνεταιρισμούς απαιτείται απόφαση της γενικής συνέλευσης των μετόχων της ΑΕΣ και απόφαση των ΑΣ μετόχων της, που λαμβάνονται σύμφωνα με την αυξημένη απαρτία της παραγράφου 3 του άρθρου 13 και την αυξημένη πλειοψηφία της παρ. 2 του άρθρου 14 του ν. 4384/2016 αντίστοιχα. Η γενική συνέλευση της ΑΕΣ εγκρίνει το σχέδιο σύμβασης συγχώνευσης - μετατροπής, το οποίο συντάσσεται από τα Διοικητικά Συμβούλια όλων των συγχωνευόμενων ΑΣ μετόχων της, καθώς και από το διοικητικό συμβούλιο της μετατρέπομενης ΑΕΣ και περιλαμβάνει τους όρους

της συγχώνευσης και την αξία της μερίδας του νέου ΑΣ.

γ) Το καταστατικό του ΑΣ που προέρχεται από τη μετατροπή συντάσσεται σύμφωνα με τις διατάξεις του ν. 4384/2016 περί ΑΣ. Οι συνεταιρικές μερίδες θα είναι ίσης αξίας με την αξία των μετοχών που κατείχε ο κάθε ΑΣ που συγχωνεύεται πριν την μετατροπή-συγχώνευση. Μέλη του νέου ΑΣ είναι τα φυσικά πρόσωπα μέλη των ΑΣ που συγχωνεύονται.

δ) Από την καταχώριση του καταστατικού του ΑΣ που προέρχεται από τη μετατροπή στο βιβλίο αγροτικών συνεταιρισμών που τηρείται στο Ειρηνοδικείο της έδρας του ΑΣ, συντελείται η μετατροπή και ο ΑΣ υπεισέρχεται σε όλα τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις της ΑΕΣ που μετατράπηκε και συνεχίζει τις εκκρεμείς δίκες της χωρίς τη διακοπή τους.

ε) Κατά τα λοιπά, όσον αφορά τη διαδικασία της μετατροπής εφαρμόζονται αναλογικά οι διατάξεις του άρθρου 24 και της παρ. 5 του άρθρου 29 του ν. 4384/2016.

στ) ΑΣ που είναι μέτοχοι των ΑΕΣ που μετατρέπονται και δεν επιθυμούν τη συγχώνευση - μετατροπή, μπορούν να αποχωρήσουν λαμβάνοντας την αξία των μετοχών που κατέχουν στην ΑΕΣ που μετατρέπεται. ΑΕΣ που είναι μέτοχος ΑΕΣ που αποφάσισε να μετατραπεί σε ΑΣ, αποχωρεί λαμβάνοντας την αξία των μετοχών που κατέχει στην ΑΕΣ που μετατρέπεται.

4. Μετά την παρ. 7 του άρθρου 41 του ν. 4384/2016, προστίθεται παράγραφος 8 ως εξής:

«8. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων ο ΟΔΙΑΓΕ χρηματοδοτείται για την έναρξη λειτουργίας του από τον Κρατικό Προϋπολογισμό με το ποσό των εκατόν ογδόντα χιλιάδων (180.000) ευρώ. Το ανωτέρω ποσό της χρηματοδότησης επιστρέφεται ατόκως στον Κρατικό Προϋπολογισμό σταδιακά, εντός επτά (7) ετών από την καταβολή του.».

5. Οι προθεσμίες που προβλέπονται στις παραγράφους 2 και 3 του άρθρου 49 του ν. 4384/2016, παρατείνονται έως τις 31 Δεκεμβρίου 2017.

6. Οι ΚΕΣΕ και οι ΚΑΣΟ που δεν μετατράπηκαν σε ΑΣ, σύμφωνα με την περίπτωση β' της παρ. 4 του άρθρου 49 του ν. 4384/2016, καθώς και οι ΕΑΣ του ν. 2810/2000 (Α' 61) που δεν μετατράπηκαν σε ΑΣ ή ΑΕΣ σύμφωνα με τις διατάξεις του ν. 4015/2011 (Α' 210), λύνονται και τίθενται σε εκκαθάριση με απόφαση του Ειρηνοδικείου της έδρας τους, που δικάζει κατά τη διαδικασία της εκουσίας δικαιοδοσίας, μετά από αίτηση της αρμόδιας αρχής του άρθρου 18 του ν. 4384/2016 ή οποιουδήποτε έχει έννομο συμφέρον.

Άρθρο 14

Ρυθμίσεις λοιπών θεμάτων αρμοδιότητας

Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων

1. Με απόφαση των Υπουργών Οικονομίας και Ανάπτυξης, Οικονομικών και Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, καθορίζονται οι τεχνικές λεπτομέρειες, τα διαδικαστικά θέματα και κάθε άλλη αναγκαία λεπτομέρεια ώστε να αποδοθούν στους δικαιούχους οι απαιτήσεις που έχουν δημιουργηθεί:

α) Για αμοιβές αξιολογητών στο πλαίσιο εφαρμογής της 26984/19.12.2013 (Β' 3255) πρόσκλησης έτους 2014 του Μέτρου 112 και

β) Για αμοιβές Γνωμοδοτικών Επιτροπών και Επιτροπών Παρακολούθησης των μακροχρονίων και λοιπών υποχρεώσεων, των Μέτρων 2.1 του ΕΠΑΑ και ΑΥ 2000-2006 και 123Α του «ΠΑΑ 2007-2013», σύμφωνα με τα οριζόμενα στην αριθμ. 2/83461/0022/2013 απόφασης των Υπουργών Οικονομικών και Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων (ΥΟΔΔ 22).

2. Το δεύτερο εδάφιο της περίπτωσης α' της παρ. 3 του άρθρου 22 του ν. 4036/2012 αντικαθίσταται ως εξής:

«Για τον εξοπλισμό αυτό, τα χρονοδιαγράμματα και τα διαστήματα επιθεώρησης καθορίζονται με την προβλεπόμενη, από το άρθρο 38, απόφαση του Υπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων.».

3. Μετά την παρ. 2 του άρθρου 45 του ν. 4036/2012 προστίθεται νέα παράγραφος 2α, ως εξής:

«2α. Ειδικά για τους Σταθμούς Επιθεώρησης Εξοπλισμού Εφαρμογής Γεωργικών Φαρμάκων (ΣΤΕΕΕΦ) που δεν τηρούν τις υποχρεώσεις τους σχετικά με τις διαδικασίες επιθεώρησης που καθορίζονται με την υπουργική απόφαση του άρθρου 38 του παρόντος νόμου, επιβάλλεται πρόστιμο από τριακόσια (300) έως δεκαπέντε χιλιάδες (15.000) ευρώ. Σε περίπτωση υποτροπής, επιπλέον των κυρώσεων που προβλέπονται στην παράγραφο 10, ανακαλείται και η εξουσιοδότηση λειτουργίας τους από την αρμόδια αρχή που την εξέδωσε, κατόπιν εισήγησης της Διεύθυνσης Εγγείων Βελτιώσεων Εδαφοϋδατικών Πόρων και Λιπασμάτων του ΥπΑΑΤ.».

4. α) Η παρ. 6 του άρθρου 9 του ν. 4036/2012 (Α' 8), όπως αντικαταστάθηκε με την παρ. 4 του άρθρου 18 του ν. 4351/2015 (Α' 164), αντικαθίσταται ως ακολούθως:

«6. Όποιος εισάγει, χρησιμοποιεί για επαγγελματική χρήση, διακινεί, διαθέτει καθ' οιονδήποτε τρόπο, έστω και δωρεάν, ανταλλάσσει, μεταφέρει φυτοπροστατευτικά προϊόντα πέραν της ημερομηνίας λήξης που αναγράφεται ή προκύπτει από τη συσκευασία ή την ετικέτα, τιμωρείται με πρόστιμο από χίλια (1.000) έως τριάντα χιλιάδες (30.000) ευρώ. Τα φυτοπροστατευτικά προϊόντα του προηγούμενου εδαφίου δεσμεύονται και καταστρέφονται, με δαπάνη που βαρύνει αποκλειστικά τον υπεύθυνο για την παράβαση.».

β) Οι περιπτώσεις γ' και δ' του άρθρου 47 του ν. 4036/2012 καταργούνται.

5. Στην παρ. 1 του άρθρου 12 του ν. 4061/2012 προστίθεται νέα περίπτωση δ', ως εξής:

«δ) παραχωρητήρια που εκδόθηκαν βάσει διατάξεων της αγροτικής νομοθεσίας και κυρωμένα κτηματολογικά στοιχεία διανομών, εφόσον υπάρχουν γεωμετρικά σφάλματα ή άλλες ανωμαλίες και τα παραχωρούμενα ακίνητα απεικονίζονται στα σχετικά διαγράμματα σε διαφορετική θέση από αυτήν που πραγματικά βρίσκονται. Τα ανωτέρω διορθώνονται κατά σχήμα και θέση, εφόσον το εμπαιδόν του παραχωρούμενου ακινήτου δεν μεταβάλλεται και δεν θίγονται όμορες ιδιοκτησίες ή παραχωρήσεις.».

6. Μετά την περίπτωση δ' της παρ. 1 του άρθρου 22 του ν. 674/1977 προστίθεται περίπτωση ε', ως εξής:

«ε. εφόσον τα εμπράγματα δικαιώματα επί των αναδιανεμηθέντων κτημάτων είχαν ήδη προ της κυρώσεως του αναδασμού μεταβιβαστεί, αλλοιωθεί, καταργηθεί ή επιβαρυνθεί δυνάμει δικαιοπραξίας ή κληρονομιάς, εφόσον αυτό προκύπτει από συμβολαιογραφικό έγγραφο νομίμως μεταγεγραμμένο στα βιβλία μεταγραφών ή καταχωρισμένο στο κτηματολογικό βιβλίο, προ της κυρώσεως του αναδασμού. Η διόρθωση διενεργείται εντός αποκλειστικής προθεσμίας δέκα (10) ετών από τη κύρωση του αναδασμού κατόπιν σχετικής αιτήσεως του ενδιαφερομένου.».

7. Η περίπτωση στ' της παρ. 1 του άρθρου 11 του ν. 4351/2015 (Α' 164) αντικαθίσταται ως εξής:

«στ) Νέες συγκροτήσεις όλων των συλλογικών οργάνων του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, πλην των υπηρεσιακών και πειθαρχικών συμβουλίων. Με τις αποφάσεις συγκρότησης καθορίζονται ιδίως οι ιδιότητες και ο αριθμός των μελών των συλλογικών οργάνων και επικαιροποιούνται οι οργανικές μονάδες σύμφωνα με τον οργανισμό του Υπουργείου. Όλες οι αποφάσεις ορισμού μελών των συλλογικών οργάνων εξακολουθούν να ισχύουν μέχρι την έκδοση των αντίστοιχων αποφάσεων με τη νέα συγκρότηση.».

8. α) Το πρώτο εδάφιο της παρ. 1 του άρθρου 7 του ν. 1790/1988 (Α' 134) αντικαθίσταται ως εξής:

«1. Το Δ.Σ. είναι επταμελές και απαρτίζεται από τα παρακάτω μέλη:»

β) Η περίπτωση στ' της παρ. 1 του άρθρου 7 του ν. 1790/1988 (Α' 134) καταργείται.

γ) Η παρ. 3 του άρθρου 7 του ν. 1790/1988 αντικαθίσταται ως εξής:

«3. Αν οι φορείς των περιπτώσεων ε', ζ' και η' της παραγράφου 1 δεν προτείνουν τους εκπροσώπους τους εντός δεκαπέντε (15) ημερών, οι εκπρόσωποι ορίζονται από τον Υπουργό Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων.».

δ) Οι παράγραφοι 1 και 2 του άρθρου 9 του ν. 1790/1988 αντικαθίστανται ως εξής:

«1. Το Δ.Σ. συγκαλείται με έγγραφη πρόσκληση του προέδρου τακτικά δύο φορές το μήνα και έκτακτα όποτε το κρίνει απαραίτητο ο πρόεδρος ή το ζητήσουν εγγράφως τέσσερα από τα μέλη του.

2. Το Δ.Σ. βρίσκεται σε απαρτία όταν είναι παρόντα τουλάχιστον τέσσερα από τα μέλη του, στα οποία πρέπει να συμπεριλαμβάνεται ο πρόεδρος ή ο αντιπρόεδρος. Όταν δεν υπάρχει πρόεδρος, απουσιάζει ή κωλύεται, στο Δ.Σ. προεδρεύει ο αντιπρόεδρος. Οι αποφάσεις λαμβάνονται με απόλυτη πλειοψηφία των παρόντων μελών και σε περίπτωση ισοψηφίας υπερισχύει η ψήφος του προέδρου.».

9. α) Η παρ. 6 του άρθρου 2 του π.δ. 40/2016 (Α' 61), αντικαθίσταται ως εξής:

«6. Η αλιεία με σκάφος, εντός της περιοχής που καθορίζεται στο άρθρο 1, επιτρέπεται από τους ελεύθερους αλιείς της παραγράφου 1 που είναι εφοδιασμένοι με την ατομική άδεια της παραγράφου 3, και μόνο με επαγγελματικό αλιευτικό σκάφος κυριότητάς τους, το οποίο είναι εφοδιασμένο: α) με άδεια σκάφους εσωτερικών υδάτων ή αλιευτική άδεια σκάφους παράκτιας αλιείας, σύμφωνα με τις διατάξεις του β. δ. 666/1966 (Α' 160) και

β) και με άδεια υπό τον τίτλο «άδεια αλίευσης σκάφους λιμνοθάλασσας Μεσολογίου - Αιτωλικού», στην οποία αναγράφονται ο αριθμός μητρώου αλιευτικών σκαφών (ΑΜΑΣ-Λ ή/και ΑΜΑΣ), τα αλιευτικά εργαλεία και οι όροι χρήσης τους σύμφωνα με το παρόν διάταγμα. Η άδεια αλίευσης σκάφους λιμνοθάλασσας Μεσολογίου - Αιτωλικού χορηγείται από την αρμόδια για την έκδοση αδειών αλιείας Υπηρεσία της Π.Ε. Αιτωλοακαρνανίας, μετά από την υποβολή σε αυτήν σχετικής αίτησης του ελεύθερου αλιέα της παραγράφου 2 που έχει εφοδιασθεί με την Ατομική Άδεια Ελεύθερου Αλιέα λιμνοθάλασσας Μεσολογίου - Αιτωλικού της παραγράφου 3, σύμφωνα με τους όρους και τις προϋποθέσεις του παρόντος διατάγματος. Στην αίτηση αναγράφονται όλα τα χαρακτηριστικά στοιχεία του σκάφους και ο αλιευτικός εξοπλισμός του. Η άδεια αλίευσης σκάφους λιμνοθάλασσας Μεσολογίου - Αιτωλικού επιδεικνύεται πάντα κατά τη διενέργεια ελέγχων μαζί με την άδεια σκάφους εσωτερικών υδάτων ή την αλιευτική άδεια του σκάφους, έχει ισχύ μόνο εντός της περιοχής που καθορίζεται στο άρθρο 1 και η ισχύς της παύει ή αναστέλλεται αν παύσει ή ανασταλεί η ισχύς της άδειας σκάφους εσωτερικών υδάτων.»

β) Η παρ. 9 του άρθρου 2 του π.δ. 40/2016, αντικαθίσταται ως εξής:

«9. Ο ελεύθερος αλιέας, μετά την έκδοση της άδειας αλίευσης σκάφους λιμνοθάλασσας Μεσολογίου - Αιτωλικού της παραγράφου 6, υποχρεούται αμελλητί να βάψει το σκάφος με μπλε χρώμα και να αναγράψει πάνω σε αυτό με ευδιάκριτο τρόπο τον αριθμό μητρώου αλιευτικού σκάφους (ΑΜΑΣ-Λ ή στην περίπτωση επαγγελματικής άδειας παράκτιας αλιείας την προβλεπόμενη σήμανση).»

γ) Η περίπτωση γ' της παρ. 1 του άρθρου 4 του π.δ. 40/2016 αντικαθίσταται ως εξής:

«γ) Με καμάκι με τη βοήθεια φωτός από την 1η Νοεμβρίου έως την 15η Απριλίου του επομένου έτους. Κατ' εξαίρεση και μόνο στη Λιμνοθάλασσα Αιτωλικού και στην περιοχή της Νίδοβας μέχρι και τη θέση των παλαιών φραγμών Ιχθυοτροφείου Πόρου επιτρέπεται η αλιεία με καμάκι με τη βοήθεια του φωτός καθ' όλο το έτος.»

δ) Η παρ. 2 του άρθρου 4 του π.δ. 40/2016 αντικαθίσταται ως εξής:

«2. Η επαγγελματική αλιεία εντός της περιοχής που καθορίζεται στο άρθρο 1, με σκάφη, τα οποία διαθέτουν ιπποδύναμη μηχανής μικρότερη των 19 KW επιτρέπεται καθ' όλη τη διάρκεια του έτους.»

10. Η προθεσμία η οποία προβλέπεται στην περίπτωση α' της παρ. 1 του άρθρου 27 του ν. 4282/2014 (Α' 182), για την προσαρμογή των μονάδων υδατοκαλλιέργειας, που αποδεδειγμένα λειτουργούσαν χωρίς άδεια ίδρυσης και λειτουργίας για το σύνολο ή μέρος των εγκαταστάσεών τους κατά την έναρξη ισχύος του ως άνω νόμου, παρατείνεται κατά δύο (2) επιπλέον έτη, ήτοι έως 29.8.2018. Όπου στις διατάξεις του άρθρου 27 του ν. 4282/2014 αναφέρεται η προθεσμία των δύο (2) ετών, νοείται η προθεσμία που λήγει στις 29.8.2018.

11.α) Οι παράγραφοι 2 και 3 του άρθρου 17 του ν. 1474/1984 (Α' 128) αντικαθίστανται ως εξής:

«2. Τα πειθαρχικά συμβούλια απαρτίζονται από πέντε (5) αιρετά μέλη, ένα από κάθε κλάδο, εκλεγμένα με

ισάριθμα αναπληρωματικά μέλη από το Συντονιστικό Συμβούλιο κατά την πρώτη, μετά τις εκλογές σύγκλησή του. Σε περίπτωση έλλειψης τακτικού ή αναπληρωματικού μέλους, λόγω θανάτου ή παραίτησής του ή άλλου κωλύματος, εκλέγεται νέο μέλος σε αντικατάσταση του, κατά την αμέσως επόμενη συνεδρίαση του Συντονιστικού Συμβουλίου.

3. Η θητεία των μελών των πειθαρχικών συμβουλίων είναι τριετής και παρατείνεται μέχρι τον ορισμό - εκλογή νέων οργάνων.

Υποψήφιοι για το Πρωτοβάθμιο Πειθαρχικό Συμβούλιο μπορούν να είναι όλα τα μέλη της Γενικής Συνέλευσης των Αντιπροσώπων και για το Δευτεροβάθμιο Πειθαρχικό Συμβούλιο τα μέλη, εκ των Αντιπροσώπων, που έλαβαν το πτυχίο τους πριν από δέκα (10) τουλάχιστον χρόνια. Από τους υποψηφίους εκλέγονται όσοι συγκεντρώνουν την απόλυτη πλειοψηφία, επί των εγκύρων ψήφων, σε κάθε κλάδο.»

β) Η παρ. 1 του άρθρου 17 του π.δ. 334/1985 (Α' 117) αντικαθίσταται ως εξής:

«1. Η εκλογή και συγκρότηση των Πειθαρχικών Συμβουλίων γίνεται σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 17 του ν. 1474/1984. Η υποβολή υποψηφιοτήτων από τους επιθυμούντες να εκλεγούν γίνεται, μέχρι την έναρξη της Συνεδρίασης, στον Πρόεδρο του Συντονιστικού Συμβουλίου, ο οποίος είναι υπεύθυνος να κάνει τις εκλογές. Στο Πειθαρχικό Συμβούλιο εκλέγεται ο υποψήφιος που συγκέντρωσε την απόλυτη πλειοψηφία επί των εγκύρων ψήφων του κάθε κλάδου. Αν κατά την πρώτη ψηφοφορία δεν εξελέγη, η ψηφοφορία επαναλαμβάνεται με υποψηφίους μόνο τους δύο πρώτους πλειοψηφήσαντες. Αναπληρωματικός εκλέγεται ο κατά σειρά πλειοψηφίας αμέσως επόμενος.»

γ) Η παρ. 1 του άρθρου 3 της 247402/29.7.2003 απόφασης του Υπουργού Γεωργίας (Β' 1124) αντικαθίσταται ως εξής:

«1. Τα Πειθαρχικά Συμβούλια (Πρωτοβάθμιο και Δευτεροβάθμιο) του ΓΕΩΤ.Ε.Ε. απαρτίζονται από πέντε (5) αιρετά μέλη, ένα (1) από κάθε κλάδο, εκλεγμένα με ισάριθμα αναπληρωματικά μέλη από το Συντονιστικό Συμβούλιο κατά την πρώτη μετά τις εκλογές σύγκλησή του, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 17 του ν. 1474/1984 και του άρθρου 17 του π.δ. 334/1985.»

12.α) Δαπάνες κατασκηνώσεων για τα τέκνα των υπαλλήλων του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων και των εποπτευόμενων από αυτό φορέων καταβάλλονται από το Ταμείο Γεωργίας και Κτηνοτροφίας (Φορέας 110) υπό την προϋπόθεση ότι οι κατασκηνώσεις του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων δεν λειτουργούν και δεν είναι σε θέση να προσφέρουν φιλοξενία για λόγους που δεν οφείλονται στο ίδιο το Υπουργείο.

β) Με απόφαση του Υπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων καθορίζεται το ετήσιο ύψος της αποζημίωσης ανά δικαιούμενο τέκνο, καθώς και κάθε άλλη σχετική λεπτομέρεια για την εφαρμογή της παραγράφου α'.

13. Η παρ. 3 του άρθρου 70 του ν. 4314/2014 (Α' 265) όπως ισχύει, αντικαθίσταται ως εξής:

«3. Δικαιούχοι πράξεων τεχνικής βοήθειας του ΠΑΑ και του ΕΠ Αλιείας και Θάλασσας ορίζονται οι ΕΥΔ ΠΑΑ και ΕΥΔ ΕΠΑΛΘ, αντίστοιχα, διά των αρμοδίων μονάδων τους, καθώς και η ΜΟΔ Α.Ε. Με απόφαση του Υπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων δύναται να ορίζονται και άλλοι δικαιούχοι τεχνικής βοήθειας των ανωτέρω προγραμμάτων, καθώς και να ρυθμίζονται ειδικότερα θέματα που αφορούν στη διαδικασία υλοποίησής τους.».

14.α) Μετά την περίπτωση γ' της παρ. 1 του άρθρου 4 του ν. 4061/2012, όπως ισχύει, προστίθεται περίπτωση δ', ως εξής:

«δ) Δωρεάν, κατά χρήση, ακίνητα στον Οργανισμό Διαχείρισης Ακινήτων Γαιών και Εξοπλισμών (ΟΔΙΑΓΕ) προκειμένου να τα αξιοποιήσει για τους σκοπούς ίδρυσης και λειτουργίας του, όπως αυτοί περιγράφονται στην παρ. 6 του άρθρου 41 του ν. 4384/2016 (Α' 78). Για την παραχώρηση της χρήσης εισηγείται η Διεύθυνση Διαχείρισης Ακίνητης Περιουσίας του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, μετά από αίτηση του ΟΔΙΑΓΕ, στην οποία περιγράφεται το ακίνητο, κατά εμβαδόν, θέση και συντεταγμένες στο ελληνικό γεωδαιτικό σύστημα αναφοράς και προσδιορίζεται η χρονική διάρκεια και ο σκοπός της παραχώρησης.».

β) Με απόφαση του Δ.Σ. του ΟΔΙΑΓΕ καθορίζονται ο αριθμός των θέσεων που θα καλυφθούν και τα απαιτούμενα τυπικά και ουσιαστικά προσόντα των υποψηφίων για την κάλυψη των θέσεων αυτών. Η στελέχωση του Οργανισμού Διαχείρισης Ακινήτων Γαιών και Εξοπλισμών (ΟΔΙΑΓΕ) γίνεται με απόσπαση προσωπικού που υπηρετεί στο Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων (ΥΠΑΑΤ) και στα εποπτευόμενα από το ΥΠΑΑΤ νομικά πρόσωπα.

Με απόφαση του Υπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων επιτρέπεται κατά παρέκκλιση κάθε άλλης διάταξης νόμου η απόσπαση του προσωπικού που υπηρετεί στο ΥΠΑΑΤ και τα νομικά πρόσωπα του ΥΠΑΑΤ χωρίς να απαιτείται γνώμη διοικητικού ή υπηρεσιακού συμβουλίου, ύστερα από αίτηση των ενδιαφερομένων υπαλλήλων. Η χρονική διάρκεια της απόσπασης ορίζεται στα τρία (3) έτη και μπορεί να παρατείνεται για ίσο διάστημα μετά από εισήγηση του διοικητικού συμβουλίου του ΟΔΙΑΓΕ προς τον Υπουργό Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων. Μετά τη λήξη του χρόνου απόσπασης, ο υπάλληλος επανέρχεται στην οργανική του θέση χωρίς άλλη διατύπωση. Ο χρόνος υπηρεσίας των αποσπώμενων υπαλλήλων θεωρείται για κάθε συνέπεια ως χρόνος πραγματικής υπηρεσίας στην οργανική θέση του φορέα προέλευσης. Οι αποσπώμενοι υπάλληλοι λαμβάνουν το σύνολο των αποδοχών τους, με τα πάσης φύσεως γενικά ή ειδικά επιδόματα της οργανικής τους θέσης. Η μισθοδοσία των αποσπώμενων υπαλλήλων βαρύνει την υπηρεσία προέλευσης. Κατά τον χρόνο της απόσπασης, ο υπάλληλος παραμένει ασφαλισμένος στον ασφαλιστικό οργανισμό κύριας και επικουρικής ασφάλισης στον οποίο υπαγόταν μέχρι την απόσπαση του. Οι αποσπώμενοι υπάλληλοι μπορούν να τοποθετούνται και σε θέσεις προϊσταμένων οργανικών μονάδων του ΟΔΙΑΓΕ, λαμβάνοντας το αντίστοιχο επίδομα θέσης.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Δ'

ΤΕΛΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΚΑΙ ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΑ

Άρθρο 15

Μεταβατικές διατάξεις

1. Μέσα σε έξι (6) μήνες από την έναρξη ισχύος του παρόντος οι υπεύθυνοι των επιχειρήσεων παραγωγής ή εμπορίας, κατά περίπτωση, προσαρμόζουν τις συσκευασίες των προσυσκευασμένων προϊόντων και τις επισημάνσεις στα σημεία λιανικής πώλησης για τα μη προσυσκευασμένα προϊόντα που πωλούνται χύδην στις απαιτήσεις του άρθρου 5.

2. Μέσα σε έξι (6) μήνες από την έναρξη ισχύος του παρόντος οι επιχειρήσεις οι οποίες απασχολούνται με τη λιανική πώληση προσυσκευασμένου ή μη νωπού κρέατος, διατηρημένου με απλή ψύξη και κατεψυγμένου κρέατος χοιροειδών, αιγοπροβάτων και πουλερικών, καθώς και κιμά, σπλάχνων και λοιπών βρώσιμων μερών του κρέατος προσαρμόζονται στις απαιτήσεις του άρθρου 9.

3. Η θητεία των μελών του Δ.Σ. του ΟΠΕΚΕΠΕ παρατείνεται μέχρι τη δημοσίευση στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως της υπουργικής απόφασης της παρ. 3 του άρθρου 19 του ν. 2637/1998, όπως η παράγραφος αυτή αντικαθίσταται με το άρθρο 12.

4. Η θητεία των μελών του Δ.Σ. του ΕΛΓΑ παρατείνεται μέχρι τη δημοσίευση στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως της υπουργικής απόφασης της παρ. 2 του άρθρου 7 του ν. 1790/1988 με το επταμελές διοικητικό συμβούλιο.

Άρθρο 16

Καταργούμενες διατάξεις

Καταργούνται:

α) Η παράγραφος 3 και το πρώτο εδάφιο της παρ. 4 του άρθρου 20 του ν. 2637/1998 (Α' 200).

β) Η παρ. 3 του άρθρου 3 του ν. 3955/2011 (Α' 151).

γ) Η παρ. 4 του άρθρου 2 του ν. 4061/2012 (Α' 66).

δ) Το π.δ. 87/1987 (Α' 49).

ε) Η περίπτωση ε' της παρ. 2 του άρθρου 5 του π.δ. 159/2013 (Α' 251).

στ) Το σημείο κηκή' της υποπερίπτωσης α' της περίπτωσης 3 της παρ. Δ' του άρθρου 9 του π.δ. 97/2017 (Α' 138).

Άρθρο 17

Παραρτήματα

1. Προσαρτώνται στον παρόντα νόμο Παραρτήματα Ι και ΙΙ, τα οποία αποτελούν αναπόσπαστο μέρος αυτού.

2. Τα Παραρτήματα Ι και ΙΙ τροποποιούνται με απόφαση του Υπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων.

Άρθρο 18

Μεταβατικές τοποθετήσεις προϊσταμένων στις νέες οργανωτικές δομές

1. Με την επιφύλαξη της παραγράφου 3, από την έναρξη ισχύος των νέων οργανικών διατάξεων που εκδίδονται κατ'εφαρμογή του άρθρου 54 του ν. 4178/2013 (Α' 174) ή άλλων ειδικών διατάξεων, και σε κάθε περίπτωση, μεταβατικά, μέχρι την ολοκλήρωση των διαδικασιών πλήρωσης των θέσεων ευθύνης, σύμφωνα με τις

διατάξεις του ν. 4369/2016 (Α' 33) ή τις διατάξεις ειδικών συστημάτων επιλογής προϊσταμένων που βρίσκονται σε ισχύ, προϊστάμενοι στις οργανικές μονάδες τοποθετούνται, με απόφαση του αρμόδιου για τοποθέτηση προϊσταμένων οργάνου, κατά περίπτωση, ως εξής:

α) Επανατοποθετούνται προϊστάμενοι στις οργανικές μονάδες που προβλέπονται από τις οικείες οργανικές διατάξεις, υπάλληλοι, οι οποίοι ασκούν καθήκοντα προϊσταμένου του ίδιου επιπέδου κατά το χρόνο έναρξης ισχύος των οικείων Οργανισμών ύστερα από επιλογή ή/και τοποθέτηση, υπό την προϋπόθεση ότι εξακολουθούν να υπηρετούν στον οικείο φορέα και ανήκουν στον κλάδο, του οποίου οι υπάλληλοι προβλέπεται από τις οικείες οργανικές διατάξεις να προϊσταται στη συγκεκριμένη θέση.

β) Αν οι υπάλληλοι της περίπτωσης α' ανά επίπεδο θέσης ευθύνης είναι περισσότεροι από τις οργανικές μονάδες του οικείου επιπέδου, όπως προκύπτουν ύστερα από την ισχύ των νέων οργανικών διατάξεων, τοποθετούνται προϊστάμενοι ανά επίπεδο θέσης ευθύνης εκείνοι που διαθέτουν τον περισσότερο χρόνο άσκησης καθηκόντων στο επίπεδο αυτό. Στην περίπτωση αυτή, υπάλληλοι που, ενώ πληρούν τις προϋποθέσεις της περίπτωσης α', δεν τοποθετούνται ως προϊστάμενοι του οικείου επιπέδου, τοποθετούνται υποχρεωτικά και κατά προτεραιότητα ως προϊστάμενοι σε οργανική μονάδα του αμέσως κατώτερου επιπέδου, εφόσον ανήκουν στον κλάδο, του οποίου οι υπάλληλοι προβλέπεται από τις οικείες οργανικές διατάξεις να προϊσταται στη συγκεκριμένη θέση.

Αν δεν υπάρχουν κενές θέσεις προϊσταμένων στο αμέσως κατώτερο επίπεδο, η υποχρεωτική κατά τα ανωτέρω τοποθέτηση των υπαλλήλων του προηγούμενου εδαφίου συνεπάγεται τη μη τοποθέτηση, από τους ήδη υπηρετούντες σε θέση ευθύνης του επιπέδου αυτού, εκείνων που διαθέτουν το λιγότερο χρόνο άσκησης καθηκόντων στο επίπεδο αυτό.

γ) Αν δεν υπάρχουν ή δεν επαρκούν οι υπάλληλοι για τη στελέχωση των θέσεων ευθύνης του εκάστοτε επιπέδου, σύμφωνα με τους όρους των περιπτώσεων α' και β', προϊστάμενοι τοποθετούνται υπό τους όρους των νέων οργανικών διατάξεων, υπάλληλοι του οικείου φορέα που πληρούν τις προϋποθέσεις και τα προσόντα επιλογής που τίθενται ανά επίπεδο ευθύνης από το κατά περίπτωση εφαρμοστέο σύστημα επιλογής προϊσταμένων. Για την τοποθέτηση των υπαλλήλων, σύμφωνα με την περίπτωση αυτή, συνεκτιμώνται τα ουσιαστικά προσόντα, η ποιότητα της υπηρεσιακής δραστηριότητάς τους, η γνώση του αντικειμένου του φορέα και οι εν γένει διοικητικές τους ικανότητες. Υπό τους ίδιους αυτούς όρους, για την πλήρωση των κενών θέσεων ευθύνης της παρούσας περίπτωσης, επιτρέπεται η τοποθέτηση σε θέση ευθύνης ανώτερου επιπέδου υπαλλήλων που δύνανται να τοποθετηθούν ως προϊστάμενοι οργανικών μονάδων σύμφωνα με την περίπτωση α'.

2. Η τοποθέτηση των προϊσταμένων της παραγράφου 1 λήγει αυτοδικαίως με την επιλογή και τοποθέτηση προϊσταμένων, σύμφωνα με τις διατάξεις του ν. 4369/2016 (Α' 33) ή τις διατάξεις ειδικών συστημάτων επιλογής προϊσταμένων που βρίσκονται σε ισχύ. Αν κενωθούν οι

θέσεις που πληρώθηκαν σύμφωνα με την παράγραφο 1, εφαρμόζονται οι εκάστοτε διατάξεις περί αναπλήρωσης.

3. Υπάλληλοι που έχουν τοποθετηθεί, ύστερα από επιλογή, σε θέση προϊσταμένου οργανικής μονάδας που προκηρύχθηκε εντός της τελευταίας τριετίας, εφόσον η θητεία τους δεν έχει λήξει, καθώς και υπάλληλοι των οποίων εκκρεμεί η τοποθέτηση σε θέση προϊσταμένου οργανικής μονάδας που προκηρύχθηκε εντός της τελευταίας τριετίας, παραμένουν και τοποθετούνται προϊστάμενοι του οικείου επιπέδου ευθύνης μέχρι τη λήξη της θητείας τους, ως ακολούθως:

α) Αν μεσολάβησε αναδιοργάνωση των αρχικώς προκηρυχθεισών θέσεων ευθύνης, οι υπάλληλοι που τοποθετήθηκαν ή επελέγησαν να τοποθετηθούν ως προϊστάμενοι των θέσεων αυτών, τοποθετούνται προϊστάμενοι στη διάδοχη οργανική μονάδα του αντίστοιχου επιπέδου, εφόσον ανήκουν στον κλάδο, του οποίου οι υπάλληλοι προβλέπεται από τις οικείες οργανικές διατάξεις να προϊσταται στη συγκεκριμένη θέση.

β) Αν προέκυψαν περισσότερες διάδοχες οργανικές μονάδες, τοποθετούνται κατ' επιλογήν τους με απόφαση του αρμόδιου οργάνου σε μία εξ αυτών, εφόσον ανήκουν στον κλάδο, του οποίου οι υπάλληλοι προβλέπεται από τις οικείες οργανικές διατάξεις να προϊσταται.

γ) Αν δεν υπάρχουν διάδοχες οργανικές μονάδες, τοποθετούνται με απόφαση του αρμόδιου οργάνου σε θέση του αντίστοιχου επιπέδου, εφόσον ανήκουν στον κλάδο, του οποίου οι υπάλληλοι προβλέπεται από τις οικείες οργανικές διατάξεις να προϊσταται στη συγκεκριμένη θέση.

4. Οι θέσεις ευθύνης επιπέδου Γενικής Διεύθυνσης, οι οποίες δεν έχουν ακόμη προκηρυχθεί, είτε κατ' εφαρμογή των διατάξεων του ν. 4369/2016 είτε σύμφωνα με ειδικότερες διατάξεις, προκηρύσσονται μέσα σε ένα (1) μήνα από το χρόνο έναρξης ισχύος των οικείων οργανικών διατάξεων.

5. Από το πεδίο εφαρμογής της παρούσας διάταξης εξαιρούνται οι Ο.Τ.Α. α' βαθμού.

Άρθρο 19

Καταβάλλεται στον Ο.Α.Σ.Θ. η χρηματική διαφορά επί του κομίστρου, που προκύπτει μεταξύ του συντελεστή Φ.Π.Α. όπως ίσχυε κατά το χρόνο εκδόσεως της υπ' αριθμ. Α' οικ. 45788/3552/5.8.2014 (Β' 2283) κοινής απόφασης των Υπουργών Οικονομικών και Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων, με την οποία καθορίστηκε το κόμιστρο, και του συντελεστή Φ.Π.Α. όπως διαμορφώθηκε και ισχύει από 20.7.2015 και έπειτα.

Άρθρο 20

1. Μετά την παρ. 1 του άρθρου 18 του ν. 1790/1988 (Α' 134) προστίθεται νέα παράγραφος 1α ως εξής:

«1α. Η αναγνώριση των αντίστοιχων με τις Σχολές Επαγγελματιών Κρέατος του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων (ΥΠΑΑΤ) δημόσιων ή ιδιωτικών σχολών και ιδρυμάτων της χώρας γίνεται με απόφαση των Υπουργών Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων και Παιδείας, Έρευνας και Θρησκευμάτων μετά από εισήγηση της Διεύθυνσης Έρευνας, Καινοτομίας και Εκπαίδευ-

σης Προέλευσης του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων. Η δημόσια ή ιδιωτική σχολή ή το ίδρυμα υποβάλλει αίτηση αναγνώρισης του περιεχομένου των σπουδών της στη Διεύθυνση Υγιεινής και Ασφάλειας Τροφίμων Ζωικής Προέλευσης, η οποία συνοδεύεται από αναλυτικό πρόγραμμα θεωρητικής και πρακτικής εκπαίδευσης, αντίστοιχο με εκείνο που προβλέπεται για τις Σχολές Επαγγελματιών Κρέατος του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων στο προεδρικό διάταγμα της παραγράφου 1 του παρόντος άρθρου. Σπουδαστές των ανωτέρω σχολών, οι οποίοι βρίσκονται σε διαδικασία ολοκλήρωσης ή έχουν ολοκληρώσει, μετά την έναρξη ισχύος της περίπτωσης 1 της υποπαραγράφου Ε.11 της παραγράφου Ε' του άρθρου πρώτου του ν. 4152/2013 (Α' 107) που αντικατέστησε το δεύτερο εδάφιο της παρ. 2 του άρθρου 3 του π.δ. 126/2000 (Α' 111), εκπαίδευση σύμφωνη με την προβλεπόμενη για τις Σχολές Επαγγελματιών Κρέατος του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, θεωρούνται ότι φοιτούν ή έχουν φοιτήσει σε αναγνωρισμένες σχολές, εφόσον η σχολή καταθέσει και τα αναλυτικά προγράμματα σπουδών των προηγούμενων ετών και λάβει την αναγνώριση σύμφωνα με την ανωτέρω διαδικασία.».

2.α) Η περίπτωση γ' της παρ. 5 του άρθρου 35 του ν. 4036/2012 (Α' 8), αντικαθίσταται ως εξής:

«γ) Μετά την 26η Νοεμβρίου 2015, η λιανική πώληση γεωργικών φαρμάκων για επαγγελματική χρήση γίνεται εφόσον εξασφαλισθεί ότι η χρήση τους γίνεται από πρόσωπο, στο οποίο έχει χορηγηθεί πιστοποιητικό επαρκούς γνώσης των θεμάτων ορθολογικής χρήσης των γεωργικών φαρμάκων, σύμφωνα με την υπ' αριθμ. 8197/90920 απόφαση των Υπουργών Υγείας, Αγροτικής Ανάπτυξης και Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής (Β' 1883).».

β) Η περίπτωση δ' της παρ. 1 του άρθρου 50 του ν. 4036/2012 αντικαθίσταται ως εξής:

«ο) Οι όροι και οι προϋποθέσεις που εξασφαλίζουν ότι η χρήση γεωργικών φαρμάκων εγκκεκριμένων για επαγγελματική χρήση γίνεται μόνο από πρόσωπο, στο οποίο έχει χορηγηθεί πιστοποιητικό επαρκούς γνώσης των θεμάτων ορθολογικής χρήσης των γεωργικών φαρμάκων, σύμφωνα με την υπ' αριθμ. 8197/90920 απόφαση των Υπουργών Υγείας, Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων και Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής (Β' 1883).».

3. Η περίπτωση β' της υποπαραγράφου 4.3 της παρ. 4 του άρθρου 19 του ν. 1650/1986 (Α' 160), όπως ισχύει, αντικαθίσταται ως εξής:

«β) Μέσα στα καταφύγια άγριας ζωής απαγορεύονται η θήρα, οι αγώνες κυνηγετικών ικανοτήτων σκύλων δεικτών, η σύλληψη της άγριας πανίδας, η συλλογή της άγριας χλωρίδας, η με κάθε τρόπο καταστροφή ζώων με φυσική βλάβιση, η καταστροφή των φυτοφρακτών, η αμμοληψία, η αποστράγγιση, η επιχλωμάτωση και αποξήρανση ελωδών εκτάσεων, η ρύπανση των υδατικών συστημάτων, η διάθεση ή απόρριψη αποβλήτων, η διενέργεια στρατιωτικών ασκήσεων, καθώς και η υπαγωγή έκτασης του καταφυγίου σε πολεοδομικό ή ρυμοτομικό σχεδιασμό. Επιτρέπεται η εγκατάσταση παρατηρητηρί-

ων της άγριας πανίδας και η λειτουργία εκτατικών ιχθυοτροφικών εκμεταλλεύσεων.

Η εκτέλεση λατομικών και μεταλλευτικών δραστηριοτήτων, οδικών έργων και η εγκατάσταση μονάδων υδατοκαλλιέργειας επιτρέπεται κατόπιν περιβαλλοντικής αδειοδότησης, σύμφωνα με τις διατάξεις του ν. 4014/2011 (Α' 209), όπως ισχύει.».

4. Για την κάλυψη υποχρεώσεων οικονομικού έτους 2016 που αφορούν το πρόγραμμα περισυλλογής και διαχείρισης νεκρών βοοειδών, αιγών και προβάτων, η ισχύς της παρ. 6 του άρθρου 15 του ν. 4351/2015 (Α' 164) παρατείνεται μέχρι 30.6.2018.

5. Το π.δ. 159/2013 (Α' 251) τροποποιείται ως εξής:

αα) Η υποπερίπτωση ββ' της περίπτωσης α' της παρ. 1 του άρθρου 4 αντικαθίσταται ως εξής:

«ββ) νομικά πρόσωπα, συμπεριλαμβανομένων και των Αγροτικών Συνεταιρισμών και των Αγροτικών Εταιρικών Συμπράξεων του ν. 4384/2016 (Α' 78), που απασχολούν με υπαλληλική σχέση υπεύθυνο επιστήμονα στο κατάστημα. Αν εταίρος/μέτοχος του νομικού προσώπου κατέχει τα προσόντα και τις προϋποθέσεις που ορίζονται στις περιπτώσεις α', β', γ' και δ' της παραγράφου 1 του άρθρου 5, το νομικό πρόσωπο δεν υποχρεούται να απασχολεί άλλο πρόσωπο για το σκοπό αυτόν.».

ββ) Η περίπτωση ε' της παρ. 1 του άρθρου 5 καταργείται.

γγ) Η περίπτωση γ' της παρ. 2 του άρθρου 5 αντικαθίσταται ως εξής:

«γ) Υπεύθυνη δήλωση του άρθρου 8 του ν. 1599/1986 (Α' 75) για την τήρηση των προϋποθέσεων της περίπτωσης δ' της παραγράφου 1.».

δδ) Η περίπτωση β' της παραγράφου 3 του άρθρου 5 αντικαθίσταται ως εξής:

«β) Να απασχολούν με υπαλληλική σχέση στο κατάστημα εμπορίας γεωργικών φαρμάκων, πρόσωπο που κατέχει τα προσόντα και τις προϋποθέσεις που ορίζονται στις περιπτώσεις α' έως και δ' της παραγράφου 1.».

εε) Η περίπτωση α' της παρ. 1 του άρθρου 6 αντικαθίσταται ως εξής:

«α) Να απασχολούν με υπαλληλική σχέση πρόσωπο που κατέχει τα προσόντα και τις προϋποθέσεις που ορίζονται στις περιπτώσεις α', β', γ' και δ' της παραγράφου 1 του άρθρου 5, το οποίο, με την αναγγελία έναρξης λιανικής εμπορίας γεωργικών φαρμάκων, ορίζεται ως υπεύθυνος επιστήμονας του καταστήματος. Αν εταίρος/μέτοχος του νομικού προσώπου κατέχει τα προσόντα και τις προϋποθέσεις που ορίζονται στις περιπτώσεις α', β', γ' και δ' της παραγράφου 1 του άρθρου 5, το νομικό πρόσωπο δεν υποχρεούται να απασχολεί άλλο πρόσωπο για το σκοπό αυτόν.».

στστ) Η παράγραφος 2 του άρθρου 6 αντικαθίσταται ως εξής:

«2. Προκειμένου περί των νομικών προσώπων του ν. 4384/2016 (Α' 78), οι ανωτέρω προϋποθέσεις των περιπτώσεων α' και β' της παραγράφου 1 πρέπει να συντρέχουν και στα κέντρα διανομής που το ενδιαφερόμενο νομικό πρόσωπο διαθέτει εκτός της έδρας του και μέσα στα όρια της περιφέρειας που ορίζεται στο καταστατικό του.».

ζζ) Η παράγραφος 2 του άρθρου 7 αντικαθίσταται ως εξής:

«2. Για την άσκηση χονδρικής εμπορίας γεωργικών φαρμάκων, τα φυσικά πρόσωπα που διαθέτουν τα απαραίτητα προσόντα και πληρούν, κατά περίπτωση, τις προϋποθέσεις των περιπτώσεων α' έως και δ' της παραγράφου 1 ή των περιπτώσεων α' και β' της παραγράφου 3 του άρθρου 5 ή τα νομικά πρόσωπα που πληρούν τις προϋποθέσεις της περίπτωσης α' της παραγράφου 1 και της παραγράφου 4 του άρθρου 6, υποβάλλουν απευθείας ή μέσω των ΕΚΕ, αναγγελία έναρξης προς τη Διεύθυνση Αγροτικής Οικονομίας και Κτηνιατρικής της οικείας Περιφερειακής Ενότητας, όπου βρίσκεται η έδρα της επιχείρησής τους, το έντυπο της οποίας καθορίζεται στην υπ' αριθμ. 307752/18.11.2010 απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών, Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης και Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων (Β' 1865), όπως αυτή κάθε φορά ισχύει.»

ηη) Οι περιπτώσεις α' και ε' της παραγράφου 1 του άρθρου 11 καταργούνται.

6. Η περίπτωση γ' της παραγράφου 1 του άρθρου 50 του ν. 4384/2016 αντικαθίσταται ως εξής:

«γ) Τα άρθρα 1 έως 4 και 6 έως 16, 18, 19 και 19α του ν. 4015/2011 (Α' 210), όπως ισχύουν, εκτός από την παράγραφο 2 του άρθρου 14 η οποία καταργείται από την έναρξη ισχύος της.»

7.α) Η παρ. 1 του άρθρου 56 του ν. 4235/2014 (Α' 32) αντικαθίσταται ως εξής:

«1.α) Σε κάθε Περιφερειακή Ενότητα μπορούν να λειτουργούν αγορές παραγωγών βιολογικών προϊόντων. Στις αγορές παραγωγών βιολογικών προϊόντων συμμετέχουν αποκλειστικά παραγωγοί αγροτικών προϊόντων και αγροτικοί συνεταιρισμοί, με σκοπό την απευθείας διάθεση στο καταναλωτικό κοινό των βιολογικών αγροτικών προϊόντων που οι ίδιοι παράγουν ή/και οικόπεδικών βιολογικών αγροτικών προϊόντων, ή/και μεταποιημένων βιολογικών αγροτικών προϊόντων, το βασικό συστατικό των οποίων είναι δικής τους παραγωγής.

β) Για τη συμμετοχή σε αγορά παραγωγών, οι παραγωγοί, πρέπει να είναι εγγεγραμμένοι στο Μητρώο Αγροτών και Αγροτικών Εκμεταλλεύσεων (Μ.Α.Α.Ε.), σύμφωνα με τους νόμους 3874/2010 (Α' 151) και 2520/1997 (Α' 173), όπως κάθε φορά ισχύουν και να υποβάλουν αίτηση ενιαίας ενίσχυσης και ενιαία δήλωση καλλιέργειας/εκτροφής. Οι αγροτικοί συνεταιρισμοί πρέπει να είναι εγγεγραμμένοι στο Εθνικό Μητρώο Αγροτικών Συνεταιρισμών και άλλων συλλογικών φορέων του άρθρου 19 του ν. 4384/2016 και να διαθέτουν Αριθμό Μητρώου. Οι παραγωγοί συμμετέχουν στις αγορές παραγωγών βιολογικών προϊόντων των Περιφερειακών Ενοτήτων, στις οποίες έχουν τις αγροτικές τους εκμεταλλεύσεις, καθώς και στις αγορές παραγωγών της Περιφέρειάς τους. Οι συνεταιρισμοί συμμετέχουν στις αγορές παραγωγών των Περιφερειακών Ενοτήτων στις οποίες έχουν την έδρα τους οι συνεταιρισμοί, καθώς και στις αγορές παραγωγών βιολογικών προϊόντων της Περιφέρειάς τους. Στις αγορές παραγωγών βιολογικών προϊόντων της Περιφέρειας Αττικής και της Περιφερειακής Ενότητας Θεσσαλονίκης μπορούν να συμμετέχουν οι παραγωγοί και οι συνεταιρισμοί από όλη τη χώρα.

γ) Για την οργάνωση των αγορών παραγωγών βιολογικών προϊόντων, συνιστώνται ανά Περιφερειακή Ενότητα, μία Επιτροπή Διαχείρισης Αγορών Παραγωγών (Ε.Δ.Α.Π.) για τους παραγωγούς και συνεταιρισμούς βιολογικών προϊόντων.

Η Ε.Δ.Α.Π. είναι πενταμελής και συγκροτείται από δύο εκπροσώπους, των παραγωγών και από έναν εκπρόσωπο των συνεταιρισμών, των δήμων και των καταναλωτών. Τα μέλη της ορίζονται με απόφαση του οικείου Περιφερειάρχη. Κάθε αγορά παραγωγών μπορεί να λειτουργεί είτε σε δημόσιο χώρο του οικείου δήμου ή της οικείας Περιφερειακής Ενότητας που καθορίζεται μετά από αντίστοιχη έγκριση του δήμου ή της Περιφερειακής Ενότητας είτε σε ιδιωτικό χώρο με ευθύνη των αυτοδιαχειριζόμενων φορέων.

δ) Οι παραγωγοί βιολογικών προϊόντων, προκειμένου να συμμετάσχουν στις αγορές παραγωγών βιολογικών προϊόντων ιδρύουν σε κάθε Περιφερειακή Ενότητα αυτοδιαχειριζόμενο φορέα παραγωγών.

Οι αυτοδιαχειριζόμενοι φορείς παραγωγών των Περιφερειακών Ενοτήτων μπορούν να συσταθούν μια αυτοδιαχειριζόμενη ομοσπονδία συλλόγων βιολογικής γεωργίας με περιφέρεια τα όρια της Επικράτειας.

Στην Περιφέρεια Αττικής και στην Περιφερειακή Ενότητα Θεσσαλονίκης ιδρύεται τουλάχιστον ένας αυτοδιαχειριζόμενος φορέας βιολογικής γεωργίας.

Για τη συμμετοχή των αγροτών παραγωγών σε αγορές παραγωγών βιολογικών προϊόντων είναι απαραίτητη προϋπόθεση η εγγραφή τους σε βιολογικούς αυτοδιαχειριζόμενους φορείς.»

β) Η παρ. 3 του άρθρου 56 του ν. 4235/2014 αντικαθίσταται ως εξής:

«3.α) Με απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών, Οικονομίας και Ανάπτυξης και Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων καθορίζονται:

αα) Τα θέματα και ο τρόπος λειτουργίας των αγορών παραγωγών και των Ε.Δ.Α.Π., οι διαδικασίες εκλογής ή ορισμού των εκπροσώπων των παραγωγών βιολογικών προϊόντων, συνεταιρισμών, δήμων και καταναλωτών στις Ε.Δ.Α.Π., το καταστατικό και η μορφή των αυτοδιαχειριζόμενων φορέων παραγωγών βιολογικών προϊόντων και των ομοσπονδιών τους, τα δικαιολογητικά και η τηρούμενη διαδικασία για την έναρξη, τη χωροθέτηση και την παύση λειτουργίας των αγορών παραγωγών, καθώς και κάθε άλλη αναγκαία λεπτομέρεια που είναι απαραίτητη για την εύρυθμη λειτουργία τους.

ββ) Οι κανόνες λειτουργίας των αγορών παραγωγών βιολογικών προϊόντων, ο έλεγχος τήρησης των κανόνων αυτών, η επιβολή διοικητικών κυρώσεων κατά των παραβατών, τα αρμόδια όργανα ελέγχου και εποπτείας και κάθε αναγκαία λεπτομέρεια για την εφαρμογή της παραγράφου 1.

β) Με απόφαση του Υπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων καθορίζονται τα είδη των προϊόντων οικόπεδικας, οι όροι και οι προϋποθέσεις παραγωγής, μεταποίησης, μεταφοράς, διάθεσης και έκθεσης αυτών, τα της τήρησης, οργάνωσης και λειτουργίας του ΚΗΜΟ, η επιβολή κυρώσεων, οι αρμόδιες αρχές και κάθε σχετικό θέμα για την εφαρμογή της παραγράφου 2.»

Παράρτημα Ι
Πίνακας προϊόντων του Κεφαλαίου Α'

Ντομάτες
Κρεμμύδια, ασκαλώνια, σκόρδα, πράσα
Κράμβες, κουνουπίδια, μπρόκολα, ραπανάκια, λάχανα
Μαρούλια, ραδίκια
Καρότα, γογγύλια, κοκκινογούλια
Αγγούρια
Πιπεριές
Μπιζέλια
Φασόλια
Κουκιά
Πατάτες
Γλυκοπατάτες
Μανιτάρια
Καρποί με κέλυφος
Μπανάνες
Σύκα
Αχλάδια
Εσπεριδοειδή
Σταφύλια
Πεπόνια, καρπούζια
Μήλα, αχλάδια, ακτινίδια και κυδώνια
Βερίκοκα, κεράσια, ροδάκινα, νεκταρίνια, δαμάσκηνα, ρόδια
Κρέατα βοοειδών
Κρέατα πουλερικών

Κρέατα κονίκλων
Κρέατα χοιροειδών
Κρέατα προβατοειδών, αιγοειδών
Γάλα νωπό, γάλα παστεριωμένο
Βασιλικός πολτός
Αλιεύματα
Αυγά πουλερικών με τσόφλι
Σαλιγκάρια
Φέτα
Τυριά
Γιαούρτι
Αλλαντικά

Παράρτημα ΙΙ
Πίνακας προϊόντων του Κεφαλαίου Β'

Άρθρο 80 του κώδικα τροφίμων και ποτών (ΚΤΠ)	Είδη γάλακτος
Άρθρο 80α του ΚΤΠ	Διατηρημένα γάλατα μερικώς ή ολικώς αφυδατωμένα
Άρθρο 81 του ΚΤΠ	Αφρόγαλα - Βούτυρο - Γαλατικές λιπαρές ύλες
Άρθρο 82 του ΚΤΠ	Γιαούρτι*
Άρθρο 83 του ΚΤΠ	Τυροκομικά προϊόντα
Άρθρο 84 του ΚΤΠ	Ρυζόγαλο - Κρέμα - Επιδόρπια με βάση το γάλα
	* Συμπεριλαμβανομένων των ζυμωμένων γαλάτων ξινόγαλα, κεφίρ, αριάνι, κουμίσ

Άρθρο 21
Έναρξη ισχύος

1. Η ισχύς των άρθρων 1 έως 4 αρχίζει την 1η Ιανουαρίου 2018.

2. Η ισχύς των λοιπών διατάξεων του παρόντος αρχίζει από τη δημοσίευσή του στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Παραγγέλλομε τη δημοσίευση του παρόντος στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως και την εκτέλεσή του ως νόμου του Κράτους.

Αθήνα, 18 Οκτωβρίου 2017

Ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας

ΠΡΟΚΟΠΙΟΣ Β. ΠΑΥΛΟΠΟΥΛΟΣ

Οι Υπουργοί

Εσωτερικών

ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΣΚΟΥΡΛΕΤΗΣ

Υφυπουργός

Παιδείας, Έρευνας
και Θρησκευμάτων

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΜΠΑΞΕΒΑΝΑΚΗΣ

Υφυπουργός

Οικονομικών

ΑΙΚΑΤΕΡΙΝΗ ΠΑΠΑΝΑΤΣΙΟΥ

Αναπληρωτής Υπουργός

Περιβάλλοντος και Ενέργειας

ΣΩΚΡΑΤΗΣ ΦΑΜΕΛΛΟΣ

Αναπληρωτής Υπουργός

Αγροτικής Ανάπτυξης
και Τροφίμων

ΙΩΑΝΝΗΣ ΤΣΙΡΩΝΗΣ

Οικονομίας και Ανάπτυξης

ΔΗΜΟΣ ΠΑΠΑΔΗΜΗΤΡΙΟΥ

Οικονομικών

ΕΥΚΛΕΙΔΗΣ ΤΣΑΚΑΛΩΤΟΣ

Διοικητικής Ανασυγκρότησης

ΟΛΓΑ ΓΕΡΟΒΑΣΙΛΗ

Υποδομών και Μεταφορών

ΧΡΗΣΤΟΣ ΣΠΙΡΤΖΗΣ

Παιδείας, Έρευνας
και Θρησκευμάτων

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΓΑΒΡΟΓΛΟΥ

Αναπληρωτής Υπουργός
Οικονομικών

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΧΟΥΛΙΑΡΑΚΗΣ

Περιβάλλοντος και Ενέργειας

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΣΤΑΘΑΚΗΣ

Αγροτικής Ανάπτυξης
και Τροφίμων

ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ

Θεωρήθηκε και τέθηκε η Μεγάλη Σφραγίδα του Κράτους.

Αθήνα, 18 Οκτωβρίου 2017

Ο επί της Δικαιοσύνης Υπουργός

ΣΤΑΥΡΟΣ ΚΟΝΤΟΝΗΣ